

DARBININKAS

Vol. LXXI, Nr. 19
Gegužės - May 16, 1986

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės
įvykiai

DEŠIMTMETIS, KURĮ MINĖS ŠIMT MEČIAI

IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS "AUŠROS" NR. 30 (70)

JAV susitarė su Sovietų Sąjunga pasikeisti aukštesniųjų mokyklų studentais: privačios Phillips Academy, Andover, Mass. studentų pasikeis su tiek pat Sibiro Mokslo akademijos mokyklos Novosibirsk studentų.

8 Amerikos ir Kanados tyrinėtojai-mėgėjai, keliaudami slidėmis ir šunų tempiamam rogem, per 56 d. pasiekė Šiaurės polių. Ekspedicijai vadovavo buv. mokytojas Will Steger iš Minnesotos.

Pietų Afrika žada leisti veikti iki šiol uždraustam Afrikos juodųjų tautiniam kongresui ir paleisti iš kalėjimo ten jau 24 m. kalinamą kongreso vadą Nelson Mandelą.

Sov. S-gos komunistų partijos gen. sekr. Gorbačiovas, dar neutilius pasaulio pasipiktinimui dėl kelias dienas slėptos nelaimės Černobyl branduolinės energijos jėgainėje, savo laisvę 6 blokam nepriklausančių valstybių kaltino JAV už jos vykdomus požeminius branduolinių užtaisų sprodinimus.

JAV, Japonijos, Prancūzijos, Kanados, Italijos, Britanijos ir Vakarų Vokietijos valstybių galvos, susirinkusio ūkinės konferencijos Japonijoje, vieningu pareiškimu nutarė kovoti prieš terorizmą, paskelbė Libiją teroristine valstybe, sutarė imtis priemonių jų valiutom nuo didesnių svyravimų apsaugoti ir kritikavo Sov. S-gą už nepasikeitimą informacijom apie Černobyl branduolinės energijos jėgainėje įvykusią nelaimę ir jos padarinius.

Sudano parlamento rinkimuose dvi po daugiausia balsų gavusios partijos sutarė sudaryti bendrą vyriausybę. Ministerių pirmininku bus Umma partijos vadas Sadeq al-Mahdi. Karingai nusiteikusi Tautinio islamo fronto partija liko opozicijoje.

Į Pakistaną grįžusi pakarto buv. min. pirmininko Zulfikar Ali Bhutto dukte Benazir Bhutto grasino sutelkti savo pasėkėjus prieš dabartinį prezidentą Zia ul-Haq ir reikalauti rinkimų.

Libijos aliejaus laukus eksploatuojančios Amerikos korporacijos, prezidentui Reagan įsakius, turės savo darbus ten nutraukti birželio mėnesį.

Israelis pareikalavo, kad J. T. apsaugoj laikomos 2000 karo nusikaltėlių bylos būtų leistos jo atstovam patikrinti.

Švedijos mokslininkas dr. Lars Erik Debear pareiškė, kad nuo 1983 m. Sov. S-goj yra buvę trys niekada nepaskelbtos nelaimės branduoline energija varomose elektros jėgainėse, bet jų metu kilusi radiacija buvusi žymiai mažesnė už Černobyl nelaimės sukeltos.

Pagal JAV statistikos biuro duomenis 1983 m. 4.8 mil. amerikiečių šeimų moterys uždirbo daugiau kaip jų vyrai.

Israelio gynybos ministeris Yitzak Rabin pareiškė, kad Sirijos diplomatai Londone bandė padėti bombą į Izraelio oro linijos ElAl oro linijos kaleivinį lėktuvą. Britanijos organai dėlto veda tardymą.

JAV trečias iš eilės bandymas išmesti į erdvę satelitą dėl gedimo raketoj nepavyko. Delta raketa neteko greičio ir turėjo būti susprogdinta.

Štai prieš akis naujas "LKB Kronikos" numeris. Jau — 50-asis! (1981.XII.8.) Tituliniame puslapyje įrašyta: leidinys eina nuo 1972 m (kovo 19 d.). Taigi, sekantis "LKB Kronikos" numeris jau minės savo nelegalaus gyvavimo dešimtmetį.

Legaliam leidiniui dešimtmetis — nežymus jubiliejus, o pagrindžio — tai jau didelės reikšmės stebėtinas įvykis.

"LKB Kroniką" išsamiai įvertinti sunku. Tikrąjį jos turinio vaizdą ir įtaką gali susidaryti ir pajusti tik tas, kas ją skaito. Nesiryždami todėl čia apžvelgti visų 50-ties "LKB Kronikos" numerių apskritai, į ją žvelgiame bent per vieno jos numerio turinį.

Štai — 50-asis numeris. Tai 35 didelio formato užpildyti "iki kraštų" lakštai apžvalga, įvykiai, faktai, pavardės, datos... Visas srautas! Tekstas dauginas "Era" pagrindžio sąlygomis, kai kur sunkiai įskaitomos. stengiasi kuo daugiau teksto sutalpinti į pus lapį... Ir pats turinys pasižymi ne abstrakcijomis, bendro pobūdžio samprotavimais, o konkretumu, dalykiškumu. Faktų kalba "LKB Kronika" iš tikrųjų pateikia mūsų religinio gyvenimo ypač religinės kovos esenciją, esmę, kurią kiekvienas gali

papildyti savomis refleksijomis, apmąstymais išvadomis. Tikrai, kiek peno joje gali rasti savo veiklai dvasininkai, visuomenininkai, politikai, istorikai, rašytojai, dramaturgai, poetai, menininkai! Pagaliau — kiekvienas žmogus.

50-sis "LKB Kronikos" numeris pradėdamas dviejų mėnesių (1981. X-XII.) įdomia apžvalga, kur aprašomos Maskvos pastangos suklaidinti Vatikaną proteguojant į vyskupus savo parinktus kandidatus tam, kad galėtų lengviau griauti Lietuvos Katalikų Bažnyčią iš vidaus. Tai iš viso "LKB Kronika" laiko pačiu skaudžiausiu pokario laikotarpiu Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų išgyvenimu, baisėniu "negu kalėjimai, pašalinimai iš pareigų ir kitos prievartinės priemonės". Rūsčių žodžių todėl negaili tiems, kurie koloboruoją su bedieviais, griaua Bažnyčią.

Toliau aprašoma mirtis ir laidotuvės Lietuvos Helsinkio grupės nario Kun. Broniaus Laurinavičiaus, kuriam deditas ir pats 50-sis "LKB Kronikos" numeris. Atskleidžiami faktai ir aplinkybės bylojančios, kad paslaptinga kun. Br. Laurinavičiaus mirtis po sunkvežimio raitais, tai nežmoniškas KGB susidorojimas su drąsiu kovotoju už

žmogaus ir tautos teises. Skaitytojai supažindinami su šio aktyvaus kunigo asmenybe ir gyvenimu.

Štai puslapiu skirti jaunimui KGB visokiais būdais terorizavo jamam už rekkolekcijas prie Molėtų ežerų, už šventimą Vilkaviškyje privačiame bute gimimo dienos, už apsilankymą Šiluvos bažnyčioje, už kelionę į Šiluvą. Itin sukrečia Algio Rubino grubus sulaikymas Šiluvoje.

"1981 rugsėjo 15, vykstant atleidams Šiluvoje, po pamaldų, vos tik išėjus už šventoriaus vartų, staiga prišoko du milicininkai prie Algio Rubino (gyv. Žagarė, Tarybų aikštė nr. 1) griebė už rankų, šlykščiai keikdamiesi su nepaprastu įniršiu pradėjo jėga tempti jį milicijos mašiną. Jiems padėjo civilis, tikriausiai čekistas. Vaikiniui pradėjus aiškintis, kad jis nėra padaręs jokio nusikaltimo, o dtk atvykęs į atleidus, jie užrūko, kad tylėtų ir nekeltų triukšmo, matyt, jie bijojo, kad tai nepastebėtų žmonės... Įvertę suimtąjį jį mašiną, užgūlė ant jo dviese, o trečias atsisėdo priekyje. Paklausus, kodėl suima be jokio nusikaltimo, milicininkas užspaudė visa jėga sugautajam burną taip, kad beveik nebuvo galima nė kvėpuoti ir taip laikė iki nuvežė jį miliciją.

Tautos Fondo suvažiavimo dalyviai Kultūros Židinyje gegužės 3. Nuotr. L. Tamošaitis

Jugoslavijos prokuroras pareikalavo, kad ten už tariamus karo nusikaltimus ir masines žmonių žudynes teisiamas buv. Slovakijos vidaus reikalų ministris Andrija Artukovic būtų nubautas mirties bausme.

Sov. S-gos Mokslo akademijos viceprezidentas fizikas Evgeni P. Velikov pareiškė, kad Černobyl branduolinės energijos jėgainėje dėl žmogaus kaltės įvyko sprogimas, kuris sukėlė vieno branduolinio reaktoriaus grafito šerdies gaisrą ir paleido j orą radioaktyvių dujų. Už 80 km esančiam Kijeve ilgos žmonių eilės laukia savo eilės išvykti iš miesto.

Filipinų prezidentė Corozon Aquino, pradėjusi eiti pareigas, pažadėjo tuoj pat paleisti politinius kalinius, bet, jau keliem mėnesiam praėjus, kalėjimuose dar tebelaikoma 500 politinių kalinių.

TARPTAUTINIS GARSAS AIDI UŽ PAVERGTĄ LIETUVĄ

Šveicarijoje ką tik atspausdintas naujas tarptautinės organizacijos "Glaube in der zweiten Welt" (Tikėjimas antrame pasaulyje) informacijų biuletenio numeris.

Ir šiame šeštajame šių metų numeryje daug vietos — ištisi

Tailando min. pirmininkas Prem Tinsulanonela paleido jo vyriausybei nepasitikėjimą pareiškusį parlamentą ir paskelbė naujo parlamento rinkimus liepos 27.

JAV Senatas ir Atstovų rūmai atmetė prezidento Reagan planą parduoti Saudi Arabijai už 354 mil. dol. priešlėktuvinių raketų. Prezidentas numato kongreso nutarimą vetuoti.

keturi puslapiai — yra skiriama Lietuvai. Lietuvos katalikai nepraranda vilties ir drąsos, — rašo biuletenis pirmajame straipsnyje, pranešdamas, kad Lietuvoje teberenkami parašai už nuteistų kunigų išlaisvinimą.

Krašte, kuriame planingai mažinamas kunigų skaičius, neleidžiant jaunuoliam įstoti į vienintelę Kauno Kunigų Seminariją, rašo "Glaube in der zweiten Welt" biuletenis, — kur kasmet vis naujos parapijos lieka be kunigų, uoliausių kunigų areštavimas ir nuteisimas sunkiomis bausmėmis vien už jų kunigišką ištikimybę, tikinčiuosius didžiai įskaudina ir kelia visai pagrįstą nerimą.

Dėl to Lietuvos katalikai rizi-

"DARBININKO" KELIAS

Aktorius ir "Darbininko" redakcijos nario Vitalio Žukausko žodis, tartas sukaktuviniame koncerte balandžio 13 Kultūros Židinyje.

4

Darbininke vyravo redaktoriaus kun. F. Kemešio, enciklikos "Rerum Novarum" minčių įtakoje, darbininkiją liečiantieji straipsniai, aiškinimai katalikiškosios spaudos reikšmės ir tokios spaudos būtinumas, polemizavo su kairiųjų srovių laikraščiais ir veikėjais. Įtaigojo darbininkus spiestis į Lietuvos Darbininkų Sąjungą, LRK Moterų Sąjungą, šviestis, mokyti, organizuoti ir būti sąmoningais katalikų Bažnyčios nariais.

Keitėsi, kaip ir kasdieninis gyvenimas, redaktoriai įdėję triušo laikraščio populiarinimui tautiečių tarpe.

Daug prie laikraščio yra prisidėjęs savo vedamaisiais, polemikiniais straipsniais prel. Kazimieras Urbanavičius ir išbuvęs 21 metus redaktorium.

Pagyvinimo įnešė kun. Vladas Taškūnas. Jis pasireiškė ne tik kaip gabus žurnalistas, bet buvo puikus socialinių - darbininkams rūpinimų klausimų ir padėties žinovas.

Ilgus metus redagavo Antanas F. Kneizys, buvęs Lietuvos Darbininkų Sąjungos sekretorium.

Cia tenka priminti liūdnas faktas, kad minėtoji Lietuvos Darbininkų Sąjunga, per 50-ties metų sukaktuvinį seimą Bostone, įvykusi 1963 metais spalio 16 dieną, nutarė likviduotis. Per tuos 50 metų sąjunga lietuvių išlaikymui šiame krašte daug atliko.

Neišminėsime šioje apžalgoje visų asmenų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu, per kelis dešimtmečius besidarbuodami prisidėjo prie Darbininko ar tai redaguodami, ar tai administruodami ar tai spaustuvėje kas savaitę atiduodami jį skaitytojams.

Pasibaigęs II-jam pasauliniam karui, prasidėjusi didesnė lietuvių emigracija Amerikon vėl pagyvino jau šiek tiek nusilpusį, dėl įvairių priežasčių, lietuviško gyvenimo pulsą. Atvykę rado lietuviškas parapijas, klubus, draugijas, laikraščius ir tebeplaukiantį ankstyvosios išievių kartos gyvenimą. Bet tai kartai vis daugiau pavargstant ir traukiantis iš gyvenimo, silpnėjo tebedirbančių lietuvių jėgos, o naujoji emigracijos dalis nebūna noriai papildydavo retėjančias gretas. Įvairios asmeninės, politinės ir kitokios priežastys nesujungė visų į vieną būrį, nesucementavo lietuvių pa-

kuodami savo saugumu, yra surinkę tūkstančius parašų po protesto pareiškimais ir peticijomis.

Tarptautinis informacijų biuletenis primena kun. Alfonsą Svarįnską ir kun. Sigitą Tamkevičių, kuriuos sovietinis teismas nuteisė po dešimt metų laisvės atėmimo; primena kun. Joną Kas tytį Matulionį, kuris tokia pat teisminio susidorojimo prievarta buvo atplėštas nuo tikinčiųjų Kybartų parapijoje ir nuteistas trejus metus kalėti; primena jaunuolį Romą Žemaitį ir kitus lietuvių sąžinės belaisvius.

Lietuvos katalikai masiškai išreiškė savo solidarumą nuteistiesiems kunigam ir kitiems sąžinės belaisviams, rašydami prašymus aukščiausiems sovietinės valdžios pareigūnams, kurie iki šiol, neparodė nė mažiausio jautrumo tikinčios liaudies balsui.

Leidinyje išvardina kai kurias Lietuvos parapijas, kuriose buvo surinkta tūkstančiai parašų, išreiškiančių solidarumą nuteistiesiems kunigam ir pasauliečiam. Tarp kitų yra minima ir Rudaminos parapija, kurios klebonas, žinomas religinės laisvės gynėjas, kun. Juozas Zdebskis — primena tarptautinis biuletenis — žuvo paslaptingoje autoavarijoje.

Leidinyje išvardina kai kurias Lietuvos parapijas, kuriose buvo surinkta tūkstančiai parašų, išreiškiančių solidarumą nuteistiesiems kunigam ir pasauliečiam. Tarp kitų yra minima ir Rudaminos parapija, kurios klebonas, žinomas religinės laisvės gynėjas, kun. Juozas Zdebskis — primena tarptautinis biuletenis — žuvo paslaptingoje autoavarijoje.

Ne vien tik sunkios valandos gyvenime nutinka, bet būna ir šviesesnių dienų. Tokių būta ir "Darbininko" aplinkoj. Viena iš tokių šviesesnių dienų minėtina kun. Pauliaus Baltakio, OFM, paskyrimas vyskupu.

stato, kaip buvo norėta ar tikėtasi, net ir po Lietuvių Bendruomenės vėliava.

Šią padėtį matė pranciškonas kun. Justinas Vaškys, OFM, lietuvių pranciškonų įkūrėjas JAV ir pirmasis provincijolas.

Karo metais atvykęs į Ameriką, pradėjo vykdyti ordino ir Lietuvos provincijos vadovybės paskyrimą Amerikoje suburti pasaulyje išsklaidytus lietuvių pranciškonus ir įjungti į lietuvišką veiklą.

Kad šiandien lietuvių pranciškonai yra žinomi, kaip išievių kultūrinio gyvenimo ir katalikiškos spaudos puoselėtojai — tai yra tik kunigo Justino Vaškio, OFM, nuopelnas. Pagarba tam neišsenkamos energijos ir drąsos vienuoliui, įvykdžiusiam didžiulius darbus mūsų kultūros ir išievių labui. Drąsiai galima tvirtinti, kad jeigu ne jis — taip sumaniai ir toli pramatančiai vykdęs savo sumanymus — tai šiandien Darbininko nebūtų.

Brooklyno diecezijoj nebuvo jokio etninio vienuolyno, nes bažnytinėje sąrangoj j tautinius vienuolynus ar kongregacijas buvo žiūrima nepalankiai. Reikia pastebėti, kad tais laikais ne tik bažnyčia, bet ir valstybė etniniais reikalais nesidomėjo ir jų vengė. Todėl tuometinis Brooklyno vyskupas nenorėjo tos nusistovėjusios tradicijos keisti. Reikėjo tą tradiciją apeiti. Čia ir pasireiškė kun. Justino Vaškio įvairūs sugebėjimai ir talentai.

Su lietuviškų parapijų klebonų — prel. Jono Balkūno, kun. Norberto Pakalnio ir kun. Juozo Aleksūno — žinia, pranciškonų provincijolas, įtikino diecezijos vadovybę, kad tokio vienuolyno įsteigimas ir jo veikla kultūros spaudos baruose bus aiški atsvara prieš esančią ir veikiančią kairiosios srovės veiklą lietuvių tarpe.

Suprasdamas, kad dauguma pabėgėlių iš Vokietijos emigruoja į Ameriką — pirmiausia j pastangomis ir rūpesčiu perkeliamas kultūros "Aidų" žurnalo leidimas j šį kraštą. Tam tikslui prie Brooklyno pranciškonų vienuolyno įkurama spaustuvė ir spaudos centras, kur spausdinama knygos, atgaivintasis "Šv. Pranciškaus Varpelis", "Aidai".

Pastebėjęs, kad trys katalikiškieji laikraščiai "Darbininkas" — Bostone, "Lietuvių Žinios" — Pittsburghe ir "Amerika" — Brooklyne merdi, suorganizuoja jų laikraščių sujungimą į vieną ir perkelia j Brooklyną.

Nuo 1951 metų balandžio 16 dienos, pirmojo brooklyniško "Darbininko" numerio, skaitytojais kas savaitę susilaukia šio svečio, anot pirmojo numerio išsireiškimu.

Nelengva buvo naujoje vietoje darbo pradžia, įsikūrus ne visai patogiose patalpose. Bet... entuziazmas ir geri norai nugalėjo pradžios sunkumus. Atsirado talkininkų — pasišventėlių, kurie padėjo susitvarkyti, susiorganizuoti ir šiandien galime pasidžiaugti, kad tų darbininkų ir talkininkų skaičius yra nemažas.

Redakcijai šiuo metu vadovauja kun. dr. Kornelijus Bučmyns, OFM, administracijai — kun. Petras Banūnas, OFM, spaustuvėi — kun. Pranciškus Giedgaudas, OFM.

Ne vien tik sunkios valandos gyvenime nutinka, bet būna ir šviesesnių dienų. Tokių būta ir "Darbininko" aplinkoj. Viena iš tokių šviesesnių dienų minėtina kun. Pauliaus Baltakio, OFM, paskyrimas vyskupu.

(Bus daugiau)

DARBININKA 70 METŲ SUKAKTIES PROGĄ SVEIKINA

Sveikinu Darbininką 70 metų sukakties proga. Linkiu daug metų gyvuoti ir informuoti mus apie New Yorko ir apylinkių lietuvių veiklą. Darbininkui paremti aukojau 100 dolerių.

EUGENIJA KEZIENĖ
Woodhaven, N.Y.

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas sveikina "Darbininką" 70-ojo gimtadienio proga ir linki sulaukti 100 metų. Šia proga skiria 100 dol. auką. Ilgiausių metų!

PIRM. MARIJA ŽUKAUSKIENĖ
IR VISOS NARĖS

Darbininkui švenčiant 70-tuosius metus, sveikiname redakciją, laikraščio darbuotojus ir bendradarbius, ir linkime dar ilgai tęsti lietuvišką žodį ir mintis. Šia proga siunčiame 70 dol. laikraščiu paremti.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

Darbininkas visiems sveikintojams ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, įteikia Šv. Silvestro ordiną dr. Adolfui Damušiu ir "Pro Ecclesia et Pontifice" medalią Jadvygai Damušienei Šv. Antano parapijos bažnyčioje Cicero, Ill. Nuotr. J. Tamulaičio

INTYMUŠ ŽVILGSNIS Į DAMUŠIUS

Cicero Šv. Antano bažnyčioje 1986 balandžio 13 d. sekmadienio sumos metu dr. Adolfui ir Jadvygai Damušiams buvo įteikti Popiežiaus žymenys: dr. Damušiu Šv. Silvestro ordiną, J. Damušienei Pro Ecclesia et Pontifice medalis. Šiuos reikšmingus įvertinimus Damušiams Šv. Tėvas Jonas Paulius II suteikė už lietuvišką ir katalikišką veiklą ateitininkų organizacijoje ir už jaunimo stovyklavietės Dainavos įsteigimą bei nuolatinį ja rūpestį. Aprašyti Damušių veiklą, jų darbus ir jų reikšmę katalikybei ir lietuvių reikėtų labai ilgo straipsnio. Todėl aš čia jų veiklą ir darbus paminėsiu kaip šeimos narė.

Jadvyga Damušienė — tai nuostabios energijos ir kūrybingumo žmogus atsiduodanti 150 procentų ne tik šeimai, bet ir visuomeniniams įsipareigojimams. Kiekvieną savo įsipareigojimą Damušienė išveža iki galo!

Laiko ji turėjo viskam — ir auginti (apsiūti!) keturių vaikų šeimą, liginti paliečiusią motiną bei baigti rusų ir vokiečių kalbų mokslus Wayne State universitete, vadovauti jaunimo stovyklose, aktyviai dalyvauti parapišiam gyvenime ir organizuoti darbo talkas Dainavos stovykla-

vietei.

Kaip pedagogai, jai darbas su jaunimu buvo artimiausias. Išdirbo net 17 metų su Detroito jaunučiais ateitininkais. Mokant vaikus parodyti meilę artimui ir ugdyti rūpestį ne tik savo reikalams, bet ir tiems, kurie tampa nelaimės ištikti, ji organizavo ligoninių lankymą senelių prieglaudose. Jaunučiai ateitininkai įteikdavo seneliams dovanėles, su jais pakalbėdavo ir jiems atlikdavo programą. Vaikai, išėję Damušienės mokyklą, su malonumu prisimena šiuos apsilankymus senelių namuose ir jų sumamos globėjos vedamus susirinkimus, kurių metu ji pajėgdavo išlaikyti net žinomų neklaužadų dėmesį, žaidimus, darbelius bei kitomis švietimo priemonėmis. Jos režisuojamuose vaidinimuose net nedrąsieji noriai vaidindavo, nes jie buvo specialiai jaunimui pritaikyti, tie vaidinimai suburdavo ateitininkų jaunimą ir jų tėvus bendram darbui — pasiruošimui scenai, ir skatino vaikus ne ciliu būdu įsigilinti į vaidinimo turinį ir į lietuvių kalbą.

O lietuviškai nekalbantiems ji pritaikė stovyklinę programą, pirma Lietuvos vyčiams talkojant, o dabar Dainavos globij. "Lithuanian Heritage Camp" te-

Savaitės įvykiai

UNESCO atleido iš tarnybos jos gen. direktoriaus kritiką ir pavaduotoją jugoslavų Dragaljub Naman ir įsakė pasitraukti iš organizacijos amerikiečiui direktoriui Erwin Solomon, nors pagal nuostatus jie negali būti atleisti. Vakarų valstybės dėlto pareiškė nepasitenkinimą.

Prezidentas Reagan, vykdamas į konferenciją Japonijoje, buvo sustojęs Filipinuose ir tarėsi su jų prezidentu ir viceprezidentu, bet jų nusistatymai dėl buv. prezidento Marcos ir ūkinės paramos Filipinam dydžio labai išsiskyrė.

Valst. sek. Shultz, lankydamasis Pietų Korėjoje, pareiškė, kad jos vyriausybė negali būti lyginama su buv. Filipinų vyriausybe, nes čia siekiama palaipsniui įgyvendinti demokratinę tvarką.

Vatikanas paskelbė dokumentą apie Katalikų Bažnyčios atsirandančius religinius kultus. Vatikanas pripažįsta, kad kultai atsiranda dėlto, kad žmonijai siekiami ir reikalai nėra patenkinami bažnyčioje.

Graikijos Atėnų miesto socialistų ir komunistų koalicijos taryba nutarė netaisyti kovo mėn. teroristų sprogdinimo apgadinto buv. JAV prezidento Trumano paminklo, nes pagal tarybą Atėnų gyventojų sentimentai neatitinka Trumano vestos politikos.

Afganistano prezidentas Babrak Karmel, grįžęs iš Sov. Sąjungos, pasitraukė iš partijos gen. sekretoriaus pareigų, bet pasi-

bevyksta ir plačiau sklinda ir garsėja, pasiekdama šimtus šeimų po visas JAV-bes.

Laiko stoka tik gal jai neleido išvystyti savo meniškų talentų bei nuolatinį mokytojos darbą. Bet artimieji gerai pažįsta jos meniškumą — medžio apdirbinėjime bei rimuotų linkėjimų — sveikinimų rašyme kiekvienai progai.

Adolfas Damušis — tai didelės tolerancijos žmogus, pilnas idealistinio optimizmo. Šios ypatybės bei jo ramus būdas išaukia kitų pasitikėjimą juo. Detroito universitete, kur jis profesoriavo, užsieniečiai studentai natūraliai spiedavosi aplink Damušį cheminės inžinerijos fakulteto pobūviuose. Nestebėtina, kai keli vietnamiečiai jį kreipėsi sponsoriuoti jų likusius šeimos narius į Ameriką. Jo krikščioniška dvasia išėjo ir už lietuviškos bendruomenės ribų, kai jis kartu su žmona 16-ai vietnamiečių sudarė galimybę atvykti į JAV-bes užstatydami tam tikslui savo namus.

Bet tai nebuvo pirmas kartas. Damušiai užstatė savo namus ir kitam kilniam tikslui. Jie tai padarė 1957 m., kai Damušis, tada eidamas Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininko pareigas, parėmė Dainavos stovyklos pirkimo dokumentus savo asmeniniu turto.

Dainava užėmė svarbią vietą A. ir J. Damušių darbų eigoje. Ja buvo nuolatinis rūpestis 25 ištiesius metus, ypač vasaros sezonų metu, kai kas keletą dienų vienas ar kitas važiuodavo į stovyklą sutvarkyti kokią "krizę" ar vesti eilinius administracinius reikalus. Dainava tam tikra prasme buvo "family affair". Tėvas su mama lygiagrečiai vykdė Dainavos darbus. Damušių vaikams Dainava tapo antri namai. Jie ten ėjo įvairias "pareigas": nuo vandens sargo iki indų plovėjo, nuo dažytojo-šlavėjo iki stovyklos vadovo.

ko prezidentu. Partijos gen. sekretorium buvo paskirtas slapto-sios policijos viršininkas ir ištikimas sovietų draugas Nijibullab.

Švedija įsakė išvykti 4 Čekoslovakijos diplomatams už šnipinėjimą.

GAIRĖS SOVIETŲ SPAUDAI

Neseniai į Vakarų korespondentų Maskvoje rankas pateko slapta sovietinės valdžios instrukcija laikraščiu redaktoriam.

Tai 25 puslapių knygutė, kurioje suglaustai nurodoma, kas sovietiniuose laikraščiuose gali būti skelbiama ir ko nereikia skelbti, iš viso, kuriuo būdu turi būti aprašomi ar komentuojami įvykiai įvairiose gyvenimo srityse.

Knygutė atskleidžia valdžios vykdomą nepaprastai griežtą sovietinės spaudos kontrolę ir rūpestį, kad spauda nenukryptų nuo komunistų partijos politinės linijos. Instrukcija nurodo, kas turi būti rašoma kiekviename laikraščio skyriuje, koks turi būti straipsnių turinys, kad visuomet būtų propaguojamas komunistinis sovietų gyvenimo būdas, visada iškeliant tariamai teigiamai jo pavyzdžiai.

Būdinga, kad laikraščiai turi išskirti ir ypatingai pabrėžti įvairias Vakarų pasaulio negeroves ar sudėtingas problemas, skelbti apie įvairias katastrofas ar nelaimės Vakaruose, kai tuo tarpu privalo nutylėti arba tik labai retais atvejais pranešti apie plačioje Sovietų Sąjungoje įvykusias avarijas, katastrofas.

Pranešant adresu pasikeitimą, neužmirškite pridėti ir senąjį adresą.

Damušio pagrindžio veikla komunistų ir nacių okupacijos metu be abejo turėjo didelį poveikį jį jo šeimos gyvenimui. Jo pergyvenimai vokiečių kalėjimuose sustiprino jo patriotinį ryžtą ir troškimą siekti tiesos ir teisingumo.

Šie visi troškimai, rūpesčiai ir lūkesčiai — kasdienybė ir kilniuose idealuose — buvo diskutuojami kasdien Damušių šeimoje prie vakarienės stalo. Ir nors šeima dabar yra išsimėčiusi po New Yorką, Čicagą ir Los Angeles, tie pokalbiai šiais klausimais tebesitęsia.

Damušių pagerbime gausiai dalyvavo jų numylėtos organizacijos nariai — ateitininkai iš Čicagos ir apylinkių. Mišias aukėjo vyskupas Paulius Baltakis kartu su koncelebrantais prel. V. Balčiūnu; kun. dr. K. Trimaku (kuris šia ypatinga proga pasakė gražų pamokslą), kun. B. Rutkauskas ir kun. J. Borevičius. Mišų skaitinius, liturginę ir maldos programą bei giesmes atliko Čicagos ateitininkų vienetų atstovai bei Damušių šeimos nariai.

Po pamaldų ateitininkai ir svečiai rinkosi į lietuvišką "Windmill" svetainę, kur trumpą programai vadovavo iškilnių rengimo komiteto pirmininkas dr. Kazys Ambrozaitis. Gyvu žodžiu solenizantus sveikino Ateitininkų Federacijos vad. J. Polikaitis, Lietuvos gen. konsulas V. Kleiza, ALRKF pirm. S. Kuprys, studentų akademikų vardu — P. Pranckevičius, kęstutiečių vardu — K. Pabedinskas, Giedros korp vardu — A. Dumbrienė. Raštu sveikino vyskupas V. Brizgys.

A. ir J. Damušiams tarus padėkoks žodžius, jiems buvo įteiktas visų dalyvių pasirašytas ir į lietuviškų raštų audinio viršelius įsegtas adresas. Prel. V. Balčiūnui sukalbėjus maldą, prašydė vaisės su šampano tostu ir "ilgiausių metų" linkėjimais.

Gintė Damušytė

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

KENFIELD FUNERAL HOMES — Beach Memorial Chapel, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. 813 360 - 5577. Pasadena Memorial Chapel, 200 Pasadena Ave. S., St. Petersburg, FL 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR ŠŪNUS JONAS. sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 921 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių oletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tarsi. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ŠIAIŠTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl įalko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Trys dokumentai

Prieš akis trys Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos leidiniai, kuriuos patogumo dėlei vadinkime dokumentais ir dėl kurių šioje vietoje norime pasisakyti.

Pirmasis dokumentas, — tai trijų puslapių informacija apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę su Lietuvių charta ir PLB konstitucija. Šiame dokumente randame dabartinio PLB valdybos pirmininko Vytauto Kamanto paduotą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės tikslų interpretaciją. Ji skamba taip:

"Pasaulyje pasklidę lietuviai sudarome vieningą, stiprią ir gyvą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kurios pagrindinis tikslas yra reikšti lietuvių tautos ryžtą būti laisvai ir nepriklausomai, rūpintis Lietuvos išlaisvinimu, dėl to dirbti ir visais būdais padėti pavergtai lietuvių tautos daliai tėvynėje atgauti laisvę bei valstybinę Lietuvos nepriklausomybę, tarp išsivijusių lietuvių išlaikant ir ugdat tautinę gyvybę ir gilų tautinį sąmoningumą."

Šiame dokumente pateikta pagrindinė medžiaga, pasaulio Lietuvių Bendruomenės tikslams išryškinti ir pagrindams apibūdinti. Gal tik M. Krupavičiaus cituojamą PLB tikslų aptarimą, pagrindinį — "išlaikyti išsiviuose lietuvių" ir atsitiktinį — "atkvoti Lietuvai laisvę", reikėjo pratęsti į jo pastabą, kad šiuo metu atsitiktinis tikslas yra svarbesnis už pagrindinį.

Antras dokumentas, — tai PLB valdybos vardu išleistas anglų kalba informacinis leidinukas LITHUANIA/LIETUVA. Šalia geros informacijos, jame jau yra didesnių trūkumų. Jame beveik neįmanoma rasti tikslų, kuriuos labai

gražiai aptaria cituotas PLB valdybos pirmininko pareiškimas, viduriniuose puslapiuose patalpintos nuotraukos informaciją luošina, o pabaigoje patalpintame literatūros apie Lietuvą sąrašė neminimi prof. Vytauto Vardžio veikalai. Jeigu brošiūros autorius apie Vardžio knygas nežinojo, tai jis nekompetingas tokių literatūrą ruošti, jei išleidimą sąmoningai padarė, tai jį reikia kaltinti nesąžiningumu.

Prof. Vytautas Vardys yra ne tik mokslinės literatūros kitomis kalbomis apie Lietuvą pionierius, bet savo erudicija, mokslinė metodika ir originalumu iki šiol niekieno nepalengtas autorius. Jau vien dėl šio trūkumo nebuvo verta į brošiūros išleidimą investuoti kelių tūkstančių dolerių.

Trečiuoju dokumentu, 1986 balandžio mėnesį "Bendralaiškiu Nr. 8", Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba pristato "Mokslinės konferencijos tautinės sąmonės išlaikymui IŠVADAS IR PASIŪLYMUS".

"Bendralaiškis" adresuotas PLB kraštų valdyboms, ir įžangoje rašoma, kad "čia pateikiama pagrindines svarstybių išvadas ir pasiūlymus, kuriais, tikimės, galės kūrybiškai pasinaudoti pasaulio lietuvių švietimo ir tautinio auklėjimo vadovai bei kiekvienas lietuvis, kuris nori perduoti savo kultūrinę sąmonę ateinančioms kartoms". Mes tačiau tikime, kad švietimo ir tautinio auklėjimo vadovai nesukubės siūlomomis išvadomis vadovautis, nes iš tikro jose nieko nėra, kuo būtų galima vadovautis. Kaip pavyzdį cituojame vieną siūlymą, kuriuo nereikia vadovautis:

"Kultūra nuolata keičiasi ir

Už 66 metų pasiankvojimą dirbant ir vadovaujant lietuviams skautams Lietuvoje ir už jos ribų v.s. Antanas Saulaitis popiežiaus Jono Pauliaus II buvo apdovanotas Šv. Silvestro ordinu.

Šis pagerbimas — Šv. Silvestro Ordino įteikimas — įvyko balandžio 6 Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Pagerbimą rengė Lietuvių Skautų Sąjungos Seserija, Brolija ir Akademiniš Skautų Sąjūdis. Šioj šventėj dalyvavo gražūs būrys skautų ir skaučių, v.s. A. Saulaičio draugai ir gerbėjai iš įvairių vietovių: Bostono, Worcesterio, Hartfordo, Waterburio, Washingtono, New Yorko, Philadelphijos, Clevelando, Detroito ir iš kitur.

LSS Tarybos Pirmijos pirmi-

nuolat yra kuriamas jos turinys. Todėl gresia pavojus, kad išsivija gali atitrūkti nuo tautos kamieno, jo kuriamo gyvenimo būdo ir taip tapti kultūriškai svetima tautos kamienui. Todėl siektina gilinti ryšius su lietuviškais šaknimis — kamieniu, atskiriant politiką nuo lietuviškumo ir kiek galint santykiuojant su Lietuva."

Ar tokiu siūlymu siekiama padėti atgauti lietuvių tautai laisvę ir valstybinę nepriklausomybę, ar susitaikyti su ten "kuriamo gyvenimo būdu"? Mes manome, kad tuo "bendralaiškiu" PLB valdyba suklypo.

PAGERBTAS ANTANAS SAULAITIS

ninkas v.s. fil. Petras Molis pasveikino susirinkusius ir tolimesnę šios iškilmingos šventės eigą tęsti pakvietė LSS Tarybos Pirmijos sekretorę v.s. G. Treinienę.

Mielam broliui v.s. A. Saulaičiui sugiedota "Ilgiausių metų". Po pietų Šv. Silvestro Ordino reikšmę paaiškino ir patį Ordina įteikė LSS Tarybos Pirmijos dvasios vadovas v.s. kun. Jonas Pakalniškis. Kartu buvo įteiktas adresas su šios iškilmingos progos svečių parašais. Adresą pagaminio s. Vytautas Dilba iš Bostono.

Žodžiu sveikino Lietuvių Skautų Seserijos Vyriausia Skautininkė v.s.t.n. Stefa Gedgaudienė, Lietuvių Skautų Brolijos Vyriausias Skautininkas v.s. fil. Kazys Matonis, Akademiniš Skautų Sąjūdžio vardu pirmininkas s. fil. Kęstutis Ječius, LSS Tarybos Pirmijos pirmininkas v.s. fil. P. Molis.

Raštu sveikino Lietuvių Skautų Sąjungos įkūrėjas v.s. Petras Jurgėla, v.s. A. Mauragis iš Sidney, Australijos, Atlanto rajonų vadovų ir vadovių suvažiavimas, kuris įvyko balandžio 5, Los Angeles Skautininkų Ramovės vardu v.s. fil. E. Vilkas, v.s. Jelionai iš Chicagos, buvusi Seserijos Vyriausia Skautininkė v.s.

Lidija Čepienė iš Carolinos, v.s. O. Silinienė iš Chicagos, buvęs Brolijos Vyriausias Skautininkas v.s. V. Vijeikis iš Chicagos, Kanados skautų ir skaučių vardu Rajono vadovas s. V. Torūta, Europos Lietuvių Skautų Vadija, vadovas — s. Vaitkevičius, vadeivė v.s. J. Traškienė, vadeiva v.s. J. Maslauskas, Australijos skautų ir skaučių vardu rajono vadovas v.s. fil. B. Barkus, LSS Tarybos Pirmijos Evangelikų dvasios vadovas kun. P. Dilys iš Toronto. JAV Lietuvių Bendruomenės sveikinius atvežė skautininkai Ruginiai, Waterburio Lietuvių Bendruomenė.

Pagrindinis šios iškilmingos progos kalbėtojas s. fil. prof. Vaidutis Mantautas įdomiai pateikė mintis apie Šv. Silvestro Riterį v.s. A. Saulaitį.

Šeimoms vardu kalbėjo s. fil. dr. Marytė Stankus-Saulaitė. Kartu su tėveliu priedami prie mikrofono dėkojo už šiltą priėmimą ir atsilankymą. LSS Tarybos Pirmininkas v.s. fil. P. Molis užbaigiant oficialią dalies programą visiems padėkojo už dalyvavimą.

Sveikiname mūsų lietuviškosios skautybės brolių v.s. Antaną Saulaitį, Šv. Silvestro Ordino Riterį, kuris su meile ir pasišventimu dirbo ir vedė mus Dievo, Tėvynės ir artimo meilės keliu,

kad lietuviška skautybė klestėtų ne tik gimtoje žemėje, bet ir išblaškėta po svetimus kontinentus.

v.s. G. Treinienė

TEATRO PREMIJA—LIETUVIŲ OPERAI

JAV LB Kultūros taryba 1985 metų teatro premiją balandžio 3 d. posėdyje, ekspertų patariama, paskyrė Chicagos Lietuvių Operai.

Chicagos Lietuvių Opera išaugo iš 1949 metais susiorganizavusio Chicagos lietuvių vyrų choro. Opera pirmuoju spektakliu pastatė 1957 metais Verdi "Rigoletto". Nuo tada kiekvienais metais pastatoma po vieną operą.

Opera išaugino profesinio pajėgumo mišrų chorą. Spektakliuose yra dainavę pajėgiausi lietuvių solistai. Sunkų lėšų telkimo darbą vykdė buvę pirmininkai. Prie operos pastatymų savo darbu daug yra prisidėję dirigentai, režisoriai, dekoratoriai ir kiti. Opera vis dar tebėra visų lietuvių pasididžiavimas.

Chicagos Lietuvių Operai 1000 dol. premija bus įteikta šeštoje premijų šventėje gegužės 17 Bostone. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

MUZIKOS PREMIJA—KOMP. BR. BUDRIŪNI

JAV LB Kultūros Tarybos sudarytoji vertinimo komisija iš muzikų Ritos Kliorienės, Dalios Viskontienės, Viktoro Ralio, Juozo Kreivėno ir Kazimiero Skaisgirių 1985 metų muzikos premiją paskyrė kompozitoriui ir dirigentui Broniui Budriūniui iš Los Angeles, Calif.

Muzikas Bronius Budriūnas mūsų visuomenėje reiškiasi nuostabiai įvairia, ilga muzikine ir visuomenine veikla, kuri neatskiriamai susijusi su mūsų kultūros istorija.

Ši premija skiriama muz. Broniui Budriūniui kaip padėkos ir pagarbos išraiška. Premija bus įteikta premijų šventėje gegužės 17 Bostone. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

Už 66 m. darbą su lietuviams skautais v.s. Antanas Saulaitis popiežiaus Jono Pauliaus II apdovanotas Šv. Silvestro ordinu. Žymenį įteikiant iš k.: LSS Tarybos Pirmininkas v.s. P. Molis, Seserijos Vyriausia Skautininkė v.s.t.n. S. Gedgaudienė, Šv. Silvestro Ordino Riteris v.s. A. Saulaitis, Brolijos Vyriausias Skautininkas v.s. fil. K. Matonis ir LSS Tarybos Pirmijos Dvasios Vadovas v.s. kun. J. Pakalniškis.

KELIONĖ SU "JUODĄJA GULBE"

ATSIMINIMAI IŠ 1926 METŲ

R. A. VILKAS

Viename kambaryje buvo labai daug knygų įvairiomis kalbomis, visi lietuviški laikraščiai ir žurnalai, rusiški laikraščiai ir žurnalai iš Rygos, vokiški iš Tilžės, Klaipėdos ir Berlyno, lenkiški iš Vilniaus. Be to, buvo daug įvairių paveikslų. Man iki šiol dar tokio namo neteko matyti.

Baranausko klėtelėje

Netoliese namo į pakalnę stovėjo vyskupo Antano Baranausko klėtelė, kuri buvo pasta tyta iš rąstų ant akmeninių pamatų. Įėjus vidun kairėje prie sienos stovėjo storų lentų dėžės. Sakė, kad tai grūdams supilti ir maisto produktams laikyti. Prie kitos sienos maža lovikė, palyginti didelė medinė drabužių spinta, medinė dėžė - čemodanas, atrodo, daiktams susidėti kelionėje.

Prie lovos ant grindų ir palubėje buvo prikabinata visokių senoviškų daiktų, nuo durų dešinėje po mažu langeliu stovėjo stalas, aplink suolai ir kitokie daiktai, kuriuos Vienuolis rinko kur tik galėjo. Sakėsi ruošias vyskupo muziejų.

Ant stalo stovėjo labai įdomi rankų darbo žibalinė lempa ir po stalu kampe didelis bidonas žibalui laikyti.

Aš prie to stalo sėdėdamas rašydavau dienoraštį, kaip tais laikais buvo priimta daryti gimnazistams. Gal ir vyskupas prie jo sėdėdamas parašė "Anykščių šilelį"?

Lenkiškai kalbantys

Mane supažindino su septintos klasės gimnazistu vardu Francisok, su kuriuo vaikščiojom po miestelį ir apylinkes. po krautus, nes reikėjo pirkti primusui

žibalo, baterijas kišeninei lemputei ir mano foto aparatui stiklinių plokštelių. Bet pasirodė, kad tokių dalykų Anykščiuose negalima gauti.

Buvau labai nustebęs, kad visi krautuvininkai žydai kalbėjo lenkiškai ir idiš, dar kuris rusiškai. Bendrai miestelio žmonių kalba buvo lenkų, tik kaimiečiai turguje kalbėjo lietuviškai, ir tai ne visi.

Franciseko tėvų namuose aš miegodavau ir valgydavau, nes vakarais Vienuolio namuose tarp suaugusių mums jaunuoliams nebuvo ką daryti. Franciseko tėvų butas buvo gražus, ant grindų kilimas. Turėjo telefoną. Jų šeima namuose kalbėjo tik lenkiškai.

"Juodosios gulbės" vardas

Meistrai valtį labai gerai sutaisė ir nusmalavo dugną. Atsiveikinant Vienuolis bevardę valtį pakrikštijo vardu "Juodoji gulbė". su ja savo kelionę tęsėme toliau.

Praplaukus "Anykščių šilelį", ant aukšto kranto matėsi tiktai retos pušaitės.

Netrukus teko sustoti, išlipti ir apžiūrėti Puntuką — didžiulį akmenį. Jį vos suradome. Akmuo buvo krūmais ir žolėmis apaugęs, iš viršaus užslimkusi žemė. Visai ne toks, kokį dabar matome fotografijose.

Toliau plaukti buvo labai lengva ir malonu. Upės vaga buvo gilesnė, pakrantės gražios. Nak-

vynei sustojome sausame miške. Čia, mus pastebėję, susirinko būrelis žmonių, daugiausiai vietiniai ūkininkai, su kuriais prie ugniakuro gražiai praleidome vakarą.

Nuo tos vietos, kur įteka Siesartis, jau buvo galima Šventąją laikyti tikra upe. Vietomis irklus nesiekėme dugno.

Buvome pakėlę iš paklodės pagamintą burę. Pakėlėme ne

dėl to, kad greičiau plauktume, bet dėl įdomumo, nes Sutkus vis ką nors naujo išgalvodavo.

Pas dail. A. Žmuidzinavičių

Vieną vakarą, jau beveik sutemus, intensyviai sekėme krantą, kol darganoje ant aukštos karties pamatėme baltą maršką — vėliavą. tai buvo ženklas sustoti.

Išlipę nužygiavome siauru takeliu, kol pamatėme didelį

namą, apsuptą plačių vaismedžių sodu, su daugybe bičių avilių. Namo priešakyje gražiai įrengtas gėlių daržas.

Tai buvo dail. A. Žmuidzinavičiaus ūkis. Čia jau buvo suvažiavę daugiausiai svečių, menininkų, rašytojų. Žinoma, vėl vaisės, pokalbiai ir tt Daugelis iš mūsų miegojome ant šieno neto-

(nukelta į 4 psl.)

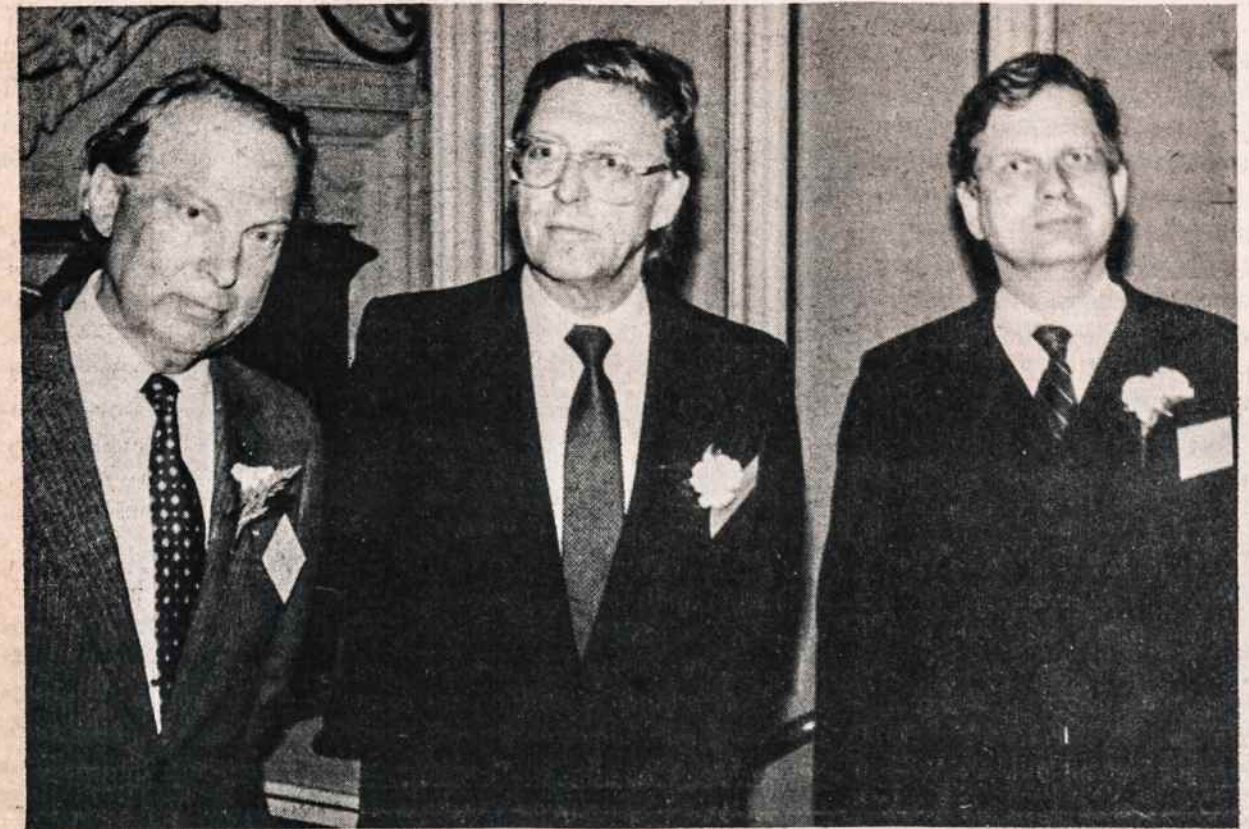

Pusryčiai piliakalnio papėdėje 1926 m. vasarą. Užpakalyje išsiskojusi Šventosios upė. Iš kairės: sesuo Elena, A. Sutkus, J. Siparis, N. Jurašūnaitė. Prie medžio stovi skerdžius. Nuotr. R. Vilko

Baltų studijų sąjungos vajeaus programos dalyviai ir organizatoriai gegužės 3 New Yorko Yacht klube. Pirmoj eilėj iš k.: prof. Tomas Venclova, prof. Ivar Ivask, Astrida Ivask, Ina Gaigulis, Janis Gaigulis. Antroj eilėj: dr. Juris Viksnins, Audronė Misiūnienė, dr. Sigurd Grava, prof. Gunnar Birkets, Mrs. Birkets, Fred Kaire. Trečioj eilėj: Eglė Žilionytė-Dudėnienė, Virginija Sirusienė, prof. Kazys Varnelis, dr. Walter Rand.

Baltų studijų sąjungos vajeaus proga gegužės 3 New Yorko Yacht klube buvo pagerbti iškilieji pabaltiečiai. Iš k. estas Ivar Ivask, latvis Gunnar Birkerts ir lietuvis Tomas Venclova.

BALTŲ STUDIJŲ FONDO ĮKURTUVĖS

I Manhattane esantį vieną iš ištaigingųjų privačių klubų — New York Yacht Club — gegužės 3 dienos pavakare rinkosi pabaltiečiai. Ėjo į tenai vykstančias Baltic Studies Fund įkurtuves ir trijų iškiliečių baltų pagerbtuves.

Puoselėti Baltų kultūrų profesinio lygio studijoms susiorganizavo 1968 metais iš estų, latvių ir lietuvių draugija, pasivadinti Association for the Advancement of Baltic Studies.

Ši draugija per eilę metų jau yra atlikusi apčiuopiamą darbą. Leidžiamas anglų kalba žurnalas AABS Journal of Baltic Studies ir jį prenumeruoja ne tik Amerikos universitetai ir bibliotekos, bet ir kitų kraštų mokslinės įstaigos. Pav. Kinijos Mokslų Akademija jau net 18 metų yra šio žurnalo prenumeratorė. Kas antri metai yra ruošiamos mokslinės konferencijos baltistinėmis temomis, į kurias suvažiuoja nemažas skaičius dalyvių iš įvairių universitetų ir kraštų. Sudarytas sąrašas ir jau mikrofilmuotas kur Amerikoje randama medžiagos baltų klausimais ir besidomintiems baltistika. Yra prieinamas per mokslines bibliotekas.

Prie draugijos priklauso apie 900 narių. Tai įvairių profesijų žmonės — mokslininkai-profesorai, gydytojai, inžinieriai, menininkai, verslininkai, valdininkai ir net pensininkai. Dalis narių, apie 10 procentų yra ne baltų kilmės. Prie draugijos gali priklausyti tie, kurie pritaria ir remia jos tikslus. Iš pabaltiečių atrodo, kad lietuvių mažiausiai priklauso prie šios draugijos.

Kad paremti šios AABS draugijos veiklą bei finansiškai sustiprinti įvairius pramatus dar-

bus buvo sumanyta įsteigti Baltų Studijų Fondą. O gauta iš federalinės valdžios — National Endowment for the Humanities 50,000 dol. "challenge grant" subsidija, su sąlyga, kad iki 1989 metų bus surinkta tris kart tiek, to sumanymo vykdymą paspartino.

Dvi finansininkės Audronė Misiūnienė, Bankers Trust Co vice prezidentė ir Virginija Sirusienė, Frank Russell Trust Co senjorė viceprezidentė, sumanė, padaryti Baltų Studijų Fondo įkurtuves šaunioje vietoje Manhattane. Sudarė komitetą ir per latvių advokatą gavo New York Yacht Club patalpas.

Čia tenka pastebėti, kad tai yra privatus ir uždaras socialinis klubas, prie kurio gali priklausyti tik būriuotojai, turintieji atitinkamo dydžio jachtas ir galintieji dalyvauti įvairiose tam tikros klasės regatose. Šiame klube buvo laikoma American Cup taurė, kurią pernai Rhode Island varžybinėje regatoje laimėjo australai ir išsivežė Australijon. O australai laimėjo todėl, nes jachtos kapitono žmona lietuvaitė!

New Yorko Yacht Club yra Amerikos seniausias socialinis klubas, įsteigtas 1844, o dabartinis ištaigingas pastatas, tiek savo išore ir tiek vidaus išplanavimu jau architektūrinis paminklas ir priskirtas paminklų apsaugos žinybai. Pastatas statytas 1900 milijonieriaus J. P. Morgano lėšomis.

I šampanu aplaistomas įkurtuves buvo kviečiami pritariantieji AABS projektams ir jų vykdomiems darbams. Norint sukelti galimai didesnę pinigų sumą rezervacijos buvo po 100 dol. asmeniui. Kas dėl kokių nors priežasčių negalėjo asmeniškai

įkurtuvėna atvykti — galėjo prisidėti savo auką siunčiant reikalų vedėjui Janiui Gaiguliui. Aukojantieji 100 dol. fondui skaitomi — "contributors" — remėjai, nuo 500 - 1000 dol. "patrons" — patronai, o 1000 dol. ar daugiau — "benefactors" — geradariai.

Susirinkusius daugiau negu 150 svečių, pasveikino renginio komiteto narys dr. Sigurd Grava, pasidžiaugdamas gausiu atsiliepimu į kvietimą dalyvauti ne eilinėje iškilmeje, o dedant pamatus Baltų kultūros puoselėjimo ir jos propagavimo rūmams. Baltų Studijų Fondas įgalins tolimesnį AABS egzistavimą ir sukels reikiamų lėšų darbams skleidžiant žinias apie šiuo Pabaltijo tautų kultūrą, mokslą, literatūrą, bendravimą ir egzistenciją.

Atsiprašė, kad kviestieji žymūs Amerikos visuomeninio ir politinio gyvenimo atstovai, Baltų Studijų Fondo įkurtuvių garbės pirmininkai Jeane Kirkpatrick ir Zbigniew Brzezinski negalėjo atvykti, bet atsiuntė pasiteisinimo pranešimus.

Kad įrodyti šio fondo naudą ir jo svarbą — vienas latvių verslininkas iš Venecuelos fondui davė 21 tūkstanti dolerių! Tai imponuojanti ne tik suma, bet ir pavyzdys, kaip aukštai vertinamas AABS atliekamas darbas.

Buvo pristatytas vienas iš dabar žymiausių Amerikos ir už jos ribų žinomas latvis architektas prof. Gunnar Birkerts. Jo projektuoti pastatų yra ne tik JAV, bet Brazilijoje, Suomijoje ir Italijoje, o gal ir kitur. Jis profesoriauja Michigano universitete ir turi savo architektūros bendrovę. Savo kalboje pareiškė, kad per

pastato projektavimą galima parodyti ir savo tautybės bruožą. Pastatas turi būti kaip veidas — pasakyt, išreikšt save.

Estas Ivar Ivask, "World Literature Today", tarptautinio literatūros žurnalo redaktorius, poetas ir kelių poezijos leidinių autorius bei Oklahomos universiteto modernių kalbų profesorius paryškino daugiakalbiškumo svarbą ir galėjimą plačiau su kitų tautų kultūromis ir literatūromis bendrauti. Rašymas anglų ar kuria kita kalba neanuliuoja rašančiojo tautybės. Jisai pats poeziją rašo estiškai ir vokiškai. Priminė, kad artimai bendravo su poetu Henriku Radausku tiek plunksnos, tiek asmeniškai reikaluose.

Dr. Tomas Venclova, poetas, vertėjas, kelių knygų autorius ir Yale universitete rusų literatūros ir lietuvių kalbos profesorius paryškino būtinumą domėtis baltistikos klausimais. Aišku — ja domisi ir Vilniaus universitetas, bet reikia ir šioje Atlanto pusėje baltistikos klausimą judinti ir juo rūpintis. AABS yra tasai forumas, kuris padeda tai atlikti.

Visi jie buvo apdovanoti atžymėjimo diplomais. Vyko loterija, kuriai paveikslą padovanojo dail. K. Varnelis, tuo pareikšdamas savo pritarimą Baltų Studijų Fondui ir jo užsibrėžtiems tikslams. Didelį, gražų — modernų — paveikslą laimėjo estas Tonis Mets.

Prie šaltų ir šiltų užkandžių bei puotojančio šampano dalyvių tarpe vyko pašnekesiai ir smagus bendravimas.

Reikia pažymėti, kad šio renginio vykdytojos A. Misiūnienė ir V. Sirusienė įdėjo daug sumanaus darbo organizuojant ir vykstant šiuo Baltų Studijų Fondo įkurtuvių pobūvi. Joms tikrai didelė ir nuoširdi padėka. Tas jų darbas bus tinkamai įvertintas tęsiant AABS egzistenciją ir projektus. BSF pirmininku yra Georgetown universiteto, Washington, D.C. ekonomijos prof. Juris Viksnins.

Nepaprastai nuoširdžiai ir pasiaukojančiai į AABS draugiją yra įsijungęs, nuo pat įsikūrimo dienos, Janis Gaigulis reikalų vedėjas-executive director. Jo asistentais yra dr. Elona Marijošūtė-Vaišnienė ir Herbert Valdsaar.

Linkėtina, kad daugiau lietuvių įsijungtų į BFS ir AABS eiles ir savo aukomis prisidėtų prie tikrai apčiuopiamai naudingo ir būtino darbo skleidžiant žinias apie Pabaltijo tautų kultūrą. Čia vėta paskatinti mūsų jaunosius profesionalus-intelektualus į talką.

Kas norėtų daugiau informacijos tuo reikalu gali rašyti: AABS arba BSF 231 Miller Road, Mahwah, N.J. 07430.

Vitalis Žukauskas

Spauda yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

Toronto "Volungės", vadovaujamas muz. Dalia Viskontienė, gegužės 31 koncertuos Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos koncerte Maironio Parke, Worcesteryje.

KELIONĖ SU "JUODĄJA GULBE"

(atkelta iš 3 psl.)

liese esančioje daržinėje.

Kitą rytą visa grupė ėjome meškerioti žuvų, kurias vadino šapalais. Jos labai lengvai kibo ant vabalų, ir jų buvo pilna upė. Todėl netrukus krepšys prisipildė.

Oras pablogėjo, vėl pradėjo lyti, stiprus vėjas siautė. Buvo labai šalta. Nesulaukę oro pagerėjimo, nes neatrodė, kad greitai kas pasikeis, permetėm brezentus per kartis ir uždengėm valtį. Visą laiką lyjant, plaukėm gana greitai, nes upė buvo plati ir gili.

Sutkus skuba į Kauną

Sutkus turėjo būti Kaune. Sakėsi — svarbūs tarnybos reikalai. Norėjo net mus palikti Jonavoje ir važiuoti autobusu į Kauną. Tad skubėjome.

Pasibaigė Šventosios upė ir įplaukėme į Nerį. Vienoje vietoje Neries dešinėje pusėje apsiostojome Sutkaus pažįstamo karininko ūkyje.

Ūkio namas buvo mažas. Miegojome ant šieno daržinėje. Į tai kinčius iššaudėme paskutinius šovinius.

Tai pačia proga reikia pasakyti, kad per visą kelionę nieko nesu-medžiojome, nors matėme netoliese zuikių ir rytais ančių, bet niekas nenorėjo jų šaudyti.

Smagu buvo plaukti plačia upe, srovė greitai nešė valtį, kurią vairavome vienu irklui.

Neries ir Nemuno santakoje
Pasiekus Neries ir Nemuno

santaką, mums reikėjo persiirti per Nemuną į Aleksotą. Čia ir pakliuvome į pinkles, nes gana stiprus vėjas pūtė pasroviui. Nors irklavome visi trys, bet valtį nunešė toli pasroviui, kol pasiekėme Nemuno kairįjį krantą.

Išlipus, aš su Sipariu ant ilgo lyno traukėme valtį, eidami krantu, o Sutkus vairavo ir neleidė užplaukti ant smėlėto dugno.

Sutkus peržegnojo valtį

Atžygiavę iki Sutkaus namo, valtį ištraukėme į krantą ir visą mantą sunėmėme į jo namus. Atsisveikinant Sutkus peržegnojo valtį.

Taip pasibaigė ši nuotaikinga ir įdomi kelionė. Mūsų laukė ar tistė Oškinaitė, kuri jau buvo paruošusi šaunius užkandžius. Vakare susirinko pilnas namas svečių pasidalinti kelionės įspūdžiais.

Su kuprine į namus

Netrukus aš, atsisveikinęs su visais, sudėjęs savo daiktus į kuprinę, pasiėmęs po pažastimi pundą džiovintų baravykų, nužygiavau Nemuno pakrante į namus.

Namuose tuojau tėvas parodė laikraštį, kuriame Vienuolis ilgame straipsnyje su humoru aprašė "Juodosios gulbės" kelionę.

Šiandien dažnai prisimenu šią kelionę ir savo pirmą "upių navigacijos" mokytoją Antaną Sutkų.

WORCESTER, MASS.

Atskrenda "Volungės"

Gegužės 31, šeštadienį, pirmą kartą į Worcesterį atskrenda iš Toronto "Volungės" mišrus choras, vadovaujamas muzikės Daliės Viskontienės ir 7 val. vakare Maironio Parko didžiojoje salėje atliks koncertą, kurį rengia dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa. Po koncerto vaisės. Rezervuokime minėtą datą, kad atskridusios "Volungės" rastų Maironio Parko salę pilną.

Mes užtikriname, kad "Volungės" mišrus choras yra pasiruošęs ne tik pradžiuginti, bet ir nustebinti mus savo puikia programa. Neabejojame, kad atsilankiusieji į šį koncertą išsineš geriausius įspūdžius ir malonius prisiminimus.

Rytojaus dieną, sekmadienį, šis choras giedos 10 val. ryto, per mišias Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

"Volungės" choras nėra senas savo amžiumi. Praėjusiais metais atšventė savo veiklos dešimtmetį. Jo užuomazgą sudarė aštuonios jaunos lietuvaitės kurios mėgstančios lietuvišką dainą 1975 pasikvietė dirigentę-muzikę Dalia Skrinkaitę-Viskontienę joms vadovauti. Vienetas emė didėti, pradėjo koncertus Canadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Atliko programą ketvirtame Pasaulio Jaunimo kongrese Europoje ir penktame PLJ kongrese Toronte-Canadoje.

Po penkerių metų vyrai įsijungė į dainuojančias gretas ir "Volungė" tapo didesniu mišriu choriu, kurį sudaro 26 moterys ir 12 vyrų. Jų repertuarė liturginės giesmės, lietuvių liaudies ir kompozitorių dainos bei tarptautinių kompozitorių kūriniai.

Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Canadoje proga "Volungė" buvo pakviesta giedoti jungtiniame chore. Nuo įsikūrimo "Volungei" vadovauja muzikė Dalia Viskontienė, muzikos mokslus baigusi Toronto universitete. Po įvyksio, prieš porą metų, "Volungės" koncerto Toronte, "Tėviškės Žiburiai" taip rašė: "Be abejonės, dabar "Volungė" yra geriausias ir daugiausia žadantis choras Toronte".

Šio iškilaus koncerto rengėjai, dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa, apeliuoja į lietuviško žodžio ir dainos mylėtojus visoje Naujoje Anglijoje ir kviečia atsilankyti.

J.M.

— Kun. Br. Liubinas ir kun. Antanas Bunga kviečia Eichstaetto kunigų seminariją baigusius ir lankiusius kartu atšvesti Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį gražiame universiteto miestelyje 1987 lapkričio 22. Vietos vyskupas dr. Karl Braun tam yra davęs savo sutikimą.

YPATINGA PADĖKA PRIKLAUSO TAUTOS FONDO AUKOTOJAMS

Lietuvių Kultūros Židinyje, Brooklyn, N.Y., gegužės 3 įvyko dvilyktasis Tautos Fondo metinis suvažiavimas. 9 val. ryto, Tėvas L. Andriekus, OFM, pranciškonų koplyčioje aukojo mišias už TF gyvus ir mirusius narius, už TF aukotojus, už žuvusius už Lietuvos laisvę.

10 val. TF Tarybos pirm. J. Valaitis pradėjo suvažiavimą. Pabrėžė TF metinių suvažiavimų svarbą. Suvažiavimuose susumuoja TF praeitų metų veiklą, išdiskutuoja įvairios problemos, aptariami nauji TF uždaviniai.

Po tėvo L. Andriekaus, OFM, invokacijos ir Lietuvos himno, suvažiavimą pasveikino Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis. Jis priminė, kad šiandieną ypač reikia būti budriems, pasiruošusiam netikėtumam. Šių dienų įvykis Kijeve smarkiai nuteikė visą pasaulį prieš Sovietų Sąjungą. Konsulas dar perdavė T. Fondui sveikinimą dr. Stasio Bačkio Lietuvos atstovo Washingtono.

Raštu sveikinimus perskaitė J. Vilgalys. Sveikinimus T. Fondui atsiuntė vysk. Paulius Baltakis, OFM; vysk. Antanas Deksnys su auka; Lietuvos pasiuntinybės Washingtono patarėjas St. Lozoraitis; prel. Jonas Balkūnas su auka; VLIKo pirm. dr. K. Bobelis; ALTo pirm. T. Blinstrubas; Pasaulio LB pirm. V. Kamantus; LB Krašto valdybos pirm. A. Gečys; VLIKo Tarybos narys B. Bieliukas (jis atstovavo Pasaulio LB pirm. V. Kamantui); Lietuvos Darbo Federacijos Centro valdybos vardu pirm. K. Povilaitis su stambesne auka; Lituanus redaktorius A. Dundzila; Sydney atstovybės (Australija) vardu A. Kramilius, Chicago TF atstovybės vardu J. Jurkūnas; Floridos atstovybės vardu K. Vilnis su auka; TF garbės narys dr. K. Valiūnas; V. Padvarietis BALF'o pirm. M. Rudienės vardu ir New Yorko 100-jo BALF-o skyriaus vardu.

Su didele atyda buvo išklausti TF Tarybos, Valdybos pirmininkų pranešimai, TF atstovybių pranešimai ir kitų TF pareigūnų pranešimai. Šie pranešimai — tai lyg TF veiklos veidrodys, kuriame išryškėja TF visa veikla.

TF Tarybos pirm. J. Valaitis trumpai peržvelgė TF Tarybos veiklą praeitų metų laikotarpyje, t.y. nuo 1985 gegužės 4 iki 1986 gegužės 4. Toje kadencijoje ypatingas dėmesys buvo skirtas Sovietų Sąjungos teismui Kopenhagoje ir Pabaltiečių Taikos ir Laisvės ryžto žygiui — išvykai į Baltijos jūrą. Šis Taikos ir Laisvės ryžto žygis turi istorinės reikšmės, sukūrė laisvąjį pasaulį ir daugeliui atvėrė akis, įtikino kas yra Sovietų Sąjunga.

Pirmininkas dar suminėjo, kad praeitais metais buvo sudarytos kelios svarbios komisijos, būtent — 1) komisija spaudos ir informacijos reikalams, 2) nuostatai ir TF veiklos taisyklių komisija, 3) TF veiklos metodų komisija. Visos trys komisijos gerai atliko savo paskirtis. Pirmininkas pasidžiaugė, kad TF atstovybių bei įgaliotinių tinklas sėkmingai plečiasi. Ypatingai gerame stovyje yra TF reikalai Chicagoje.

Finansų telkimas eina pagirtinai; TF izdas didėja. Todėl ypatinga padėka priklauso TF aukotojams. Aukoją organizacijos, pavieniai asmenys. Jie nesigaili aukų, nes supranta, kad yra būtina kiekvienam susipratusiam lietuviui atiduoti savo duoklę pavergtos tėvynės išlaisvinimo darbui. Paminėjo, kad daug pastangų pareikalavo finansavimas naujo žygio, kuris įvyks š.m. lapkričio mėn. Vienoje, Austrija, ir Londone, Anglija.

Vienoje vyks Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija, o Londone vyks VLIKO seimas.

TF Valdybos pirm. J. Giedraitis patvirtino, kad TF izdas stiprėja aukotojų gilaus susipratimo dėka ir energingo koordinuoto darbo, kurį atlieka TF atstovybės JAV, Kanadoje, Australijoje, D. Britanijoje. Reikia pabrėžti, kad pats TF Valdybos pirm. J. Giedraitis nesigaili pastangų, brangaus laiko, energijos, organizuodamas VLIK'o veiklos finansavimą. Ir šis darbas jam sekasi. Jis pats lanko atstovybes, įvairiomis progomis daro TF veiklos pranešimus, pats kontaktuoja asmenis, kurie pasiruošę skirti testamentinius palikimus Lietuvos laisvinimo darbams.

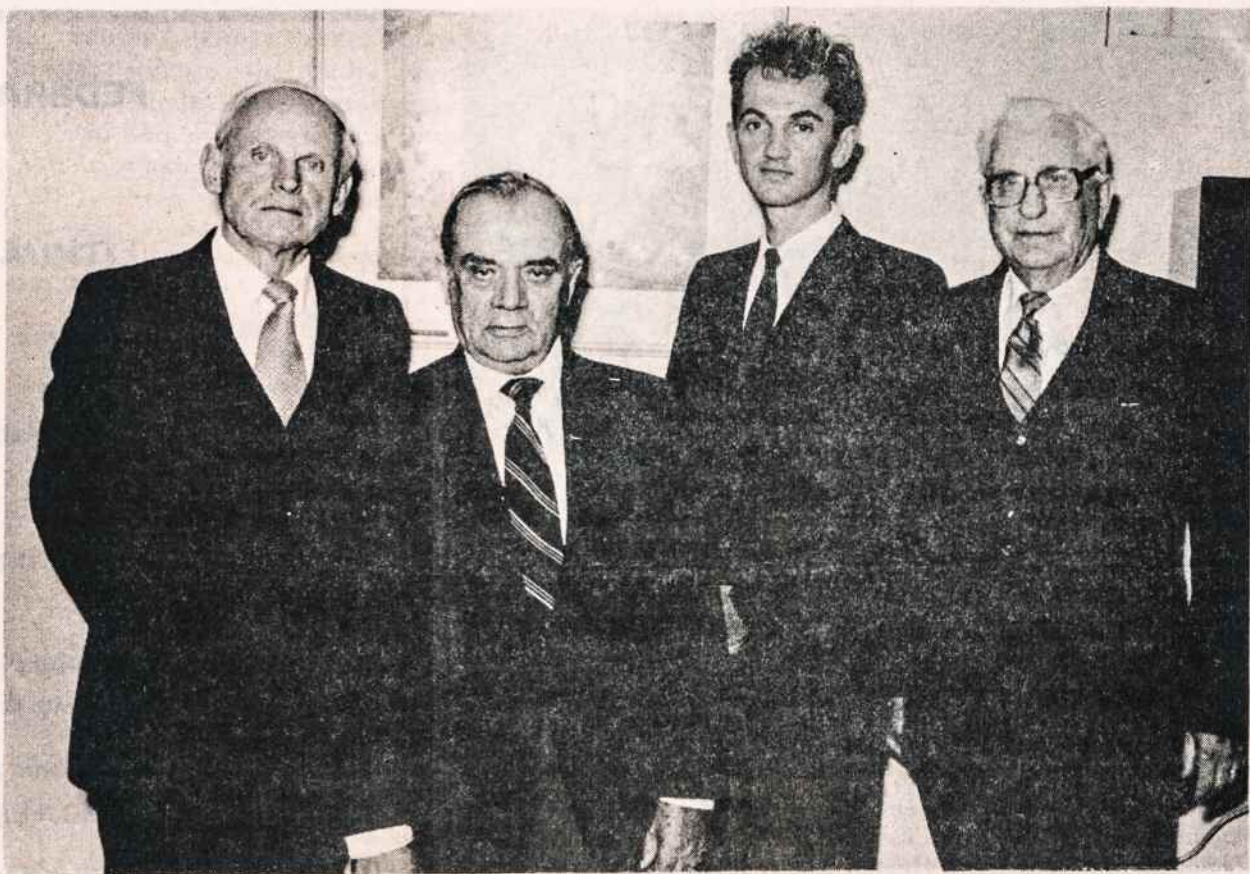
Tautos Fondo Tarybos ir Valdybos pirmininkai ypatingai dėkoja aukotojams; nes tik jų dėka įmanoma vykdyti įvairius naudingus žygius siekiant Lietuvos išsilaisvinimo.

TF izdininkas V. Kulpa savo pranešime parodė TF 1985 metų pajamų ir išlaidų apyskaitą. Kasos balansas praeitais metais — \$185,345.82. Lietuvos Laisvės Izdo balansas praeitais metais — \$351,832.21. Čia neįskaitomas TF turtais NY Centro žinioje, būtent — pinigai bankuose, nekilnojamas turtas, turtas esąs TF atstovybėse.

Finansų komisijos pirm. J. Bobelis savo pranešime parodė kur ir kokiuose bankuose laikomi TF pinigai. Esą svarbu gauti geriausius palūkanas ir apdraudą. Jis įteikė TF Valdybos pirmininkui J. Giedraičiui savo asmenišką T. Fondui auką sumoje \$1,400.00.

Dar įdomius pranešimus padarė TF Kanados Krašto atstovybės pirm. Patamsis ir Toronto TF atstovybės pirm. A. Vaidila. Abi atstovybės pasižymi savo pajėgumu ir sumanumu telkiant TF lėšas.

VLIKo veiklos pranešimą padarė valdybos vicepirm. L. Grinius. VLIKas yra pajėgose rankose, savo uždavinius atlieka efektingai, nepraleidžia progų Lietuvos bylą iškelti į tarptautinę viešumą ir nuolat planuoja naujus metodus, bei kovos priemones už Lietuvos laisvę. Š. m. lapkričio mėn. VLIKas organizuoja keliones į Viena ir Londoną ir ten efektingas demonstracijas. Svarbu, kad šiame žygyje da-

Tautos Fondo suvažiavime gegužės 3 Kultūros Židinyje. Iš k. Tautos Fondo tarybos pirm. J. Valaitis, Kanados TF atstovybės pirm. A. Patamsis, Toronto TF pirm. Aidis Vaidila, TF valdybos pirm. J. Giedraitis. Nuotr. L. Tamošaitis

lyvautų kuo daugiau lietuvių, nes tai bus vėl svarbi ir reikšminga demonstracija smerkianti Sovietų agresiją. Tai bus balsas pavergtojo Pabaltijo — LAISVĖS PABALATIJO KRAŠTAMS! VLIKas kruoščia ruošiasi šiam žygiui.

Į pabaigą įvyko TF Tarybos ir TF Kontrolės komisijos rinkimai. Į Tarybą išrinkti 15, o į Kontrolės Komisiją — 3 nariai.

TF Taryba pasiskirstė pareigomis taip: J. Valaitis — pirmininkas, vicepirmininkai — L. Grinius, A. Patamsis, A. Daunys. Sekretoriai — A. Sperauskas. Direktoriai: I. Banaitienė, J. Bobelis, dr. A. Janačienė, V.

Kulpa, M. Noreikienė, A. Vakselis, dr. P. Vileišis, Ch. Vilnis, dr. J. Vytuvienė, A. Vedeckas.

Kontrolės komisija: A. Čampė, P. Ažuolas, L. Tamošaitis.

TF Valdyba tokio sąstato: J. Giedraitis — pirm., M. Noreikienė — vicepirm. atstovybių reikalams, B. Lukoševičienė — sekretorė, V. Kulpa — TF izdininkas, A. Katinienė — finansų sekretorė.

Finansų komisija ta pati: V. Kulpa, P. Minkūnas, J. Bobelis. Suvažiavimą uždarė pirm. J. Valaitis 5 val. popiet.

I. Banaitienė

BALTIMORĖS ŽINIOS

„Dainos“, Baltimorės mišraus choro, nariai dėkoja visiems, kurie dalyvavo jų koncerte balandžio 5 lietuvių namuose. Klausytojai girdėjo gražių naujų ir senų dainų. Koncertas pradėjo naują pavasario sezono veiklą Baltimorėje. Po koncerto buvo šokiai. „Dainos“ chorui pirmininkauja Vytautas Banys.

Šv. Alfonso suaugusių klubas balandžio 13 surengė metinį sukaktuvinį banketą Šv. Alfonso mokyklos salėje. Amerikos Laisvės statulos 100 metų sukaktį Baltimorės lietuviai šventė balandžio 20 Lietuvių Namuose. Iškilmes įvadiniu žodžiu pradėjo prof. Benokraitienė. Muzikinę programos dalį atliko JAV Akademijos kvinte-

tas, Ratelio ir Gabijos tautinių šokių grupės. Literatūrinį montažą paruošė Juozas Gaila.

„Lietuvių Melodijos“ radijo valandėlės metinis vakaras įvyko balandžio 26 Lietuvių Svetainės gražiai išpuoštoje didžiojoje salėje. Valandėlei vadovauja Albertas Juškus ir Kęstas Laskauskas.

Pirmosios komunijos iškilmės Šv. Alfonso bažnyčioje vyko gegužės 4 per 8:30 val. rytines mišias, kurias aukojo klebonas kun. Antanas Dranginis. Per mišias giedojimo mokyklos vaikai, kai jų jaunesnieji draugai priėmė komuniją pirmą kartą.

Rožančiaus žygis Šv. Alfonso

Jonas Obelinis

— Lietuvių Kunigų Vieniybės metinis seimas rengiamas rugpjūčio 6-7 Allentown Hilton viešbutyje, Allentown, Pa. Tuoj po Kunigų Vieniybės seimo prasidės Lietuvos vyčių seimas.

— Clevelando ateitininkai gegužės 17-18 rengia šeimos šventę. Šeštadienio vakarą Dievo Motinos parapijos salėje skaitys rašytoja ir aktorė Birutė Pūkelevičiūtė. Sekmadienį iškilmingos mišios Dievo Motinos bažnyčioje, po to akademinė dalis salėje. Kalbės Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis.

— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas gegužės 24-25 vyks Los Angeles, Calif. Šeštadienį iškilmingas banketas vyks Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Meninę programą atliks Birutė Smetonienė, pianistė iš Clevelando, solistė Janina Čekanauskienė, ir akomponuojant Raimondai Apeikytei.

— Vytautas Meškauskas, „Dirvos“ savaitraščio redakcijos narys ir politinis komentatorius, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 19-ojo seimo metu kalbės aktualia tema: „Tarptautinė politika ir Lietuvos byla“. Seimas vyks gegužės 24-25 Los Angeles, Calif., Lietuvių Tautiniuose Namuose.

— Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitė šiemet bus rugpjūčio 17 - 24 Dainavoje. Jos vadovu pakviestas Juozas Masilionis, jau anksčiau vadovavęs daugeliui šių stovyklų.

— Prof. dr. Birutė Ciplijauskaitė savo motinos atminimui įsteigė stipendijų fondą. Stipendija yra kasmetinė, 1500 dolerių, skiriama studentui ar studentei, ruošiančiam doktoratą iš Lietuvos istorijos. Suinteresuoti studentai prašomi kreiptis į Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos Centro valdybą, Plazza della Pilla 4, 00187 Roma, Italija.

— „Grandinėles“ šokėjų ir muzikantų sąskrydis ir koncertas įvyks gegužės 24, 25 ir 26 Cleve-lande.

— Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių koncertas įvyks birželio 15 Cleve-lande.

— Baltiečių krikščionių studentų sąjunga, įsteigta 1947 V. Vokietijoje, įsigijo pilimi vadina-mus Annaberge rūmus prie Bonnos. Annaberge buvo atidarytas bendrabutis baltiečiams studentams, rengiami baltiečių suvažiavimai. Paskutiniu metu Baltiečių krikščionių studentų sąjunga nauju generaliniu sekretoriumi penkerių metų laikotarpiui išrinko Kasparą Dikšaitį.

— Prano Čepėno „Naujųjų laikų Lietuvos istorijos“ II-sis tomas jau atspausdintas. Šis 864 puslapių tomas apima laikotarpį nuo Pirmojo pasaulinio karo iki 1920 m. — Steigiamojo seimo darbo pabaigos. Kaina 25 dol. Gaunama pas platintojus ir pas leidėją — Dr. Kazio Griniaus Fondas, c/o L. Šmulskytis, 2523 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Arzolit, Bristol, Conn., dr. O. Vaitiekaitis, Chicago, Ill. Užsakę kitiems: R. Bernotas, Worcester, Mass. — B. Bernotienė, W. Hartford, Conn.; P. Tutinas, Seabrook, NH. — A. Černiauskis, E. Kingston, NH. sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 12 dol. Atnaujinant visiems 15 dol. metams.

SOVIETŲ PROPAGANDOS NAUJI PROVERŽIAI

Sovietų propaganda vis stipresne srove veržiasi į Vakarų pasaulio viešąjį gyvenimą. Šalia konspiracinės veiklos paruošti sovietų propagandistai vis dažniau pasirodo spaudos konferencijose, televizijoje, net ateina duoti pareiškimų Amerikos kongrese.

Didžiosios televizijos stotys kartais pakviečia sovietų propagandos ekspertus komentuoti net Amerikos prezidento pareiškimus ar kalbas. Jie jūliai meluoja, klumpa kontradikcijose, o išmintingesnių korespondentų klausinėjami, savo „spaudos konferencijas“ nutraukia arba dangstosi „aš apie tai nežinau“ atsakymais.

Vienas iš žinomiausių Maskvos propagandistų, Vladimir Posner, kaip yra patyrusi Amerikos Baltų Laisvės Lyga, gegužės 14 atskrenda į New Yorką ir savo daugiau, negu pusės mėnesio „grand tour“ nuo Atlanto iki Pacifiko baigs krašto sostinėje, Washington, D.C., birželio 2.

Vladimir Posner propagandinės kelionės tvarkraštis pramatytas toks: N. Y. gegužės 15 - 18, Bostone gegužės 19 - 21, Chicago gegužės 22 - 23, Seattle gegužės 24 - 26, San Francisco gegužės 27 - 29, Washington, D.C. gegužės 30 - birželio 2.

Jis kalbės spaudos konferencijose, įvairių komunistinių ir „neutralių“ grupių susitikimuose, bandys įveikti vietines televizijos programas. Kiek žinoma, daromos pastangos jam pasirodyti ir viso krašto televizijos tinkluose.

Iš sovietų pavergtų kraštų kilę amerikiečiai turėtų imtis iniciatyvos sovietinį melą atskleisti teisingų faktų pristatymu, rašydami laiškus redakcijoms, susisiekdami su žurnalistais, patys bandydamy pateikti į spaudos konferencijas ir kitus susitikimus, o taip pat Amerikoje praktikuojamu būdu — pikietivimais.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

RUTA PAUPERAS, Mgr.

KELIONĖ NR. 1 iš Niujorko	gegužės 29 d. iki birželio 12 d.	\$1,590.00
KELIONĖ NR. 2 iš Niujorko	birželio 14 d. iki birželio 28 d.	\$1,890.00
KELIONĖ NR. 3 iš Niujorko	liepos 17 d. iki liepos 31 d.	\$1,895.00
KELIONĖ NR. 4 iš Niujorko	rugpjūčio 9 d. iki rugpjūčio 23 d.	\$1,935.00
KELIONĖ NR. 5 iš Niujorko	rugsėjo 12 d. iki rugsėjo 26 d.	\$1,685.00
KELIONĖ NR. 6 iš Niujorko	spalio 3 d. iki spalio 17 d.	\$1,480.00
KELIONĖ NR. 7 iš Niujorko	gruodžio 20 d. iki sausio 3 d. 1987	\$1,471.00

Kelionių maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje

(Nakvojant dviese kambarėje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 7 suderinta su grandijosiu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius (Automobilių kainos: Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb. VAZ 2107 — 4,470 rb. VAZ 2106 — 4,130 rb. VAZ 21003 — 3,900 rb. VAZ 21013 — 3,360 rb.), kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. P.O. BOX 29163
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA, TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais „FINNAIR“ lėktuvais

Ukrainiečiai gegužės 5 prie Jungtinių Tautų būstinės surengė demonstracijas prieš Sovietus ryšium su atominės energijos jėgainės sproginu. Kairėje kalba Daiva Kezienė, pačioj dešinėj ukrainiečių vadovė Ms. Ulana Mazurkewich, Philadelphia ukrainiečių Human Rights organizacijos atstovė.
Nuotr. L. Tamošaitis

SPROGIMAS SOVIETŲ SAJUNGOJE

Philadelphia ukrainiečių grupė gegužės 5 surengė prie Jungtinių Tautų, Hammarskjöld Plaza, protesto demonstracijas prieš Sovietų Sąjungą dėl radioaktyvių medžiagų pasklidimo Ukrainoje nuo atominės jėgainėje kilusio gaisro.

Svarbiausias motyvas, kuris paragino pasisakyti prieš Sovietiją, tai tylos taktika apie nelaimę ir pavojų apylinkės gyventojų sveikatai. Toks nežmoniškas elgesys yra pirmasis pasaulio istorijoje.

Protestuojančių tarpe buvo nemažai mokyklinio amžiaus jaunimo tam tikslui atvykusio iš Philadelphia. Dalyvavo ir lietuvių grupė su tautine vėliava, daif. Č. Janušo darytu užrašū "Lithuanians" ir keliais plakatais.

Šalia organizatorių kalbėjo Lietuvių Bendruomenės vardu Daiva Kezienė, burmistro Ed Koch atstovė, Ludmila Thom iš Freedom House, ukrainiečių disidentė ir dar keletas.

Daiva Kezienė priminė Pabaltijo tautų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos susirūpinimą esama padėtimi, nes per jų kraštus slinko radioaktyvūs debesy Švedijos, Suomijos kryptimi.

Visi kalbėję pareiškė pasipiktinimą Sovietų valdžios ir komu-

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA DĖKOJA HOT SPRINGS LIETUVIAMS

A. a. kun. Petras Patlaba porą savaitių prieš mirtį persiuntė Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai Hot Springs lietuvių katalikų ir nekatalikų gavėnios aukas—iš viso dvylika šimtų dolerių. Savo laiške a. a. kun. Patlaba rašo: "Iš viso aukojusių yra 66 (šeimos ir pavieniai). Maža kolonija, bet aukoja su meile."

Eilę metų a. a. kun. Patlaba Hot Springs lietuvių tarpe pavesdavo metinę rinkliavą Religinės Šalpos bendriems darbams ir atskirai metinę rinkliavą sušelpiti Kauno kunigų seminarijos klerikus.

Ilgus metus veikęs su jaunu, ypatingai su ateitininkais, kun. Patlaba nuo pat atvykimo į Hot Springs jautė reikalą dvasiškai aptarnauti ten apsigyvenusius vyresnio amžiaus lietuvius, įrengė mažą kopyltelę ir tapo neoficialiu Hot Springs lietuvių klebonu.

A. a. kun. Petro Patlabos atminimui Lietuvių Katalikų Reli-

nistų partijos melu ir niekšybėmis paremta sistema, paryškindami sovietiškos tironijos elgesį net ir su savo piliečiais, jau nekalbant apie satelitus ar laisvo pasaulio tautas, nieko nepranešant apie radioaktyvo grėsmę.

Philadelphia TV stotis — CBS kanalas 10 demonstracijas filmavo.

ginės Šalpos globoje dabar įsteigtas klerikų fondas lietuviams klerikams ir besiruošiantiem lietuviškai pastoracijai sušelpiti. Norintieji a. a. kun. Petra Patlabą pagerbti kviečiami aukas siųsti adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207, pažymėdami "Kun. Patlabos Fondui".

Savo aukomis paremk tas organizacijas, kurios rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu!

ASMENINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siųsti, dabar vėl galima paremti savo artimuosius pasiunčiant jiems naudingų dovanų.

Šių metų pradžioje siūlome šiuos dovanų siuntinius

1986 - 1
Vyriškas arba moteriškas bliusonas-anorakas, velvetinės "Wrangler" firmos džinsinės kelnės, vyriški arba moteriški sportiniai batai firmos "Adidas". Šio siuntinio kaina pasiunčiant oro paštu — \$120.00.

1986 - 2.
"Adidas" firmos sportinis kostiumas, sportiniai batai firmos "Adidas", vyriškas arba moteriškas megztinis, vyriškas arba moteriškas bliusonas, velvetinės arba denim medžiagos džinsinės kelnės firmos "Wrangler" arba "Levi". Siuntinio kaina su pasiuntimo išlaidomis \$220.00.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėtojų būdu.

Dėl smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:
J. JURAS,
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB ENGLAND
TELEF. OL 460-2592.

FAVORITE LITHUANIAN RECIPES — Videokasetė su lietuviškų valgių receptais. Graži dovana draugėm amerikietėm. Kasetė spalvuota ir angliškai padaryta 1 1/2 - 2 val. ilgio. \$24.95 viena kasetė. Pasiuntinimas (postage and handling) 2 dol. Siųskite čekius arba money orders "American Dream Video" vardu.

AMERICAN DREAM VIDEO
P. O. Box 82 DEPT. LR
JACKSONVILLE, AR 72076

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškipti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1986 metam

Vardas ir pavardė .....
Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Sluoclu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Peterburge, Detroitė

Aktyvas: 53 milijonai dolerių

KASOJE gaunamos paskolos, reguliaros santaupos, IRA ir kiti pelningi sertifikatai.

Reguliarių santaupų pilnas metinis prieaugis šiuo metu yra 7 proc. Taupymo Certifikatų pilnas prieaugis nuo 7.186 proc. iki 8.775 proc., pagal sumą ir terminą. IRA Certifikatų metinis prieaugis nuo 8.509 proc. iki 9.308 proc. pagal terminą.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Aple paskolų ir certifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA
Kellonė 716: liepos 16 — liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono
15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA
Kellonė 101: Rankdarbių paroda. Spallo 1 - spallo 15 — \$1,599.

Kellonė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA
Kellonė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE 10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, UKRAINA, RUSIJA IR VENGRIJA
Kellonė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669.
Kellonė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669.
Kellonė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Kijeve 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA
Kellonė 603: birželio 3 — birželio 17 — \$1,849.
Kellonė 701: liepos 1 — liepos 15 — \$1,849.
Kellonė 929: rugsėjo 29 — spallo 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA
Kellonė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799.
Kellonė 916: rugsėjo 16 - spallo 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK IR Bostono.

13 - 14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE 13DIENŲ —LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kellone 920: rugsėjo 21 - spallo 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoje 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA
Kellonė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kellonės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kellonių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kellonės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko: giminų iškvieltimo dokumentus nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje tarpininkaujama palikimų sutvarkyme

fine jewelry
precious stones

ROUTE 25A, NORTHPORT, LONG ISLAND, NEW YORK 11768 516/261-8028

Open daily, 9-6 Fridays until 9
Sunday 12-6

Atvykite ir pamatykite mūsų gausų gintarinių papuošalų rinkinį iš Baltijos. Mes taip pat turime didžiulį brangakmenių ir papuošalų pasirinkimą.

UNION TOURS UNION TOURS UNION TOURS

BALTIC DELIGHTS — MAY - AUGUST 1986
TOURS TO VILNIUS, RIGA, TALLINN & HELSINKI
EXCURSIONS TO KAUNAS, TRAKAI & DRUSKININKAI

12-18 DAY TOURS GREAT VALUE RATES FROM \$1251.00 - \$1920.00

5 Nights Vilnius MINI TOURS 10 Nights VILNIUS CULTURAL TOURS
PLEASE SEND 1986 BROCHURE

NAME.....

CITY.....STATE.....

HONE.....HOME.....OFFICE.....

FOR INCORMATION ABOUT BARGAIN MAY MINI TOURS
CALL STEPHANIE HORTON 212 683-9500
PLEASE CORRESPOND IN ENGLISH

MARIJĄ BUTKIENĘ PRISIMENANT

MARIJA BUTKIENĖ - KARALEVIČIŪTĖ

MANO MEILĖ

Atsigulsiu prie Nevėžio. Ten užkas.
Amžinai tas žemės rėžis. Jo pakaks.
Gal ant mano kapo rūtos vėšlios žels,
Gal paukštelis ant šakelės paplazdens,
Gal liepelė mano dulkėm bus gyva,
Ir bitelė, saulei šviečiant, lankys ją...

Bet su meile?! Bet su meile kas nutiks?
Negi ji kaip šitas kūnas surūdys?

Ach, kad meilė atsigręžtų nuo kapų
Ir liepsnotų tėviškėj tarp vaikų...
Ach, kad meilė atsigręžtų nuo kapų
Ir pasklistų po pasaulį tarp draugų...

Mano kūną nulydėkit į kapus,
Mano meilės neraudokit — gyva bus,
Ir už saulę pranašesnė ta liepsna!
Mano meilė tau, pasauli, amžina.

LAIŠKAS VYRUI

Ir kam šypsasus?
Krūtinę deginu ugnim?
Jei laišką terašau—
Juk tu ne su manim.

Ar perskris ji skriste
Ugnelė ta marias?
Ar perplauks anteles
Tokias juodas plačias?

Jei perplauks, pasibels
Į kambario duris,
Tarp pirštų subraškės
Ir tau kalbės, kalbės...

Kalbės, kad dar gyva
Degu jausmu skaisčiu...
Tik neapglėbs kalba
Nuvargusių pečių...

Atplauks iš toli,
Svaja paliks svaja...
Gyvenimo kely —
Vienatvės šunauja.

ŽMOGAU

Neribotas tu, Ne!
Ribotesnė žvaigždė
Mėlynam danguje.

Ir ta žemės kupra,
Žaluma apnešta,
Neprilygs tau ji, nel!

Giluma juk brendi
ir nešies daug šviesų,
už žvaigždes šviesesnių
Amžinų — amžinų —.

PADĖKA
A. A.

JANĖ AIDUKIENĖ

širdies smūgio ištikta, staiga mirė kovo 30 ir buvo palaidota
balandžio 2 New London parapijos kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Adolfui Klimanskiui,
sutikusiam velionei paskutinius sakramentus, guodusiam
ir globojusiam mane staigioje nelaimėje ir padėjusiam
susisiekti su giminėmis ir draugais.

Gili padėka J. ir V. Laugallams už globą man ir mano
giminėms prieš ir po laidotuvių. Padėka J. Majauskienei ir
A. Gelažiui už pagalbą sunkioje valandoje.

Dėkingi kun. Klimanskiui už rožančių, maldas, atsi-
sveikinimo žodį, kopyčioje, mišias bažnyčioje ir
palydėjimą velionės į amžiną poilsio vietą.

Dėkojame giminėms, draugams, ypač iš toli
atvažiuojusiems (Aidukienei, J., ir A. Pumpučiams, A. Mik-
nutei), J. Pumptenel už nuoširdų atsisveikinimo žodį
kopyčioje.

Nuoširdus ačiū LB nariams už aukas Putnamo seselių
ir pranciškonų vienuolynams.

Padėka už gėles, raštu ir telefonu pareikštas
užuojautas ir gausias mišių aukas.

Dėkojame karsto nešėjams, giminėms, draugams ir
pažįstamiems, lankiusiems velione kopyčioje ir
palydėjusiems į amžiną poilsio vietą.

Giljai iliudintis vyras, sūnus su žmona, brolis ir sesuo
su šeimomis.

Juzė ir Adas Aidukai, Seminole, Fla.

Sausio 23 Great Necke, N.Y.,
savo namuose mirė Marija But-
kienė-Karalevičiūtė, agronomo
Vacio Butkio žmona. Paskutiniu
metu sunkiai sirgo. Jos slaugyti
iš Lietuvos buvo atvykusi ir
dukra Laimutė. Palaidota iš Šv.
Aloyzo bažnyčios Great Necko
kapinėse.

Velionė buvo poetiškos sielos,
rašė eilėraščius, kuriuos spaus-
dino įvairioje spaudoje. Jų buvo
spausdinta ir Darbininke. Iš Lie-
tuvos pas savo vyrą atvyko tik
1977. Ilgai ji vargo, kol pasisekė
iškelti į Vakarus.

-o-

Marija Butkienė-Karalevičiūtė
buvo gimusi 1903 metais Ragu-
voje, netoli Nevėžio upės. Ne-
lengva buvo jos jaunystė, teko
pakelti ir karčią piemenaitės
dalią. Tėvas, kaip eilė kitų lai-
mės ieškotojų, išvyko į Ameriką
ir daugiau nebegrižo. Marija iš
pat mažens suvokė duonos kai-
ną ir kas yra vargas. Taip pat
iš mažens pamilo gamtą ir savo
tėviškę.

Raguvoje baigė pradžios mo-
kyklą. Mokslą tęsė keturklasėje
gimnazijoje. Mokytoja Bičkaitė
pamatė, kad ši mokinė ne eilinė.
Jos dėka ji atsidūrė Kaune, "Sau-
lės" mokytojų seminarijoje, kur-
iai vadovavo vienuolės kazi-
mierietės. Kapelionu tada buvo
poetas V. Mykolaitis-Putinas.

Lankydama seminariją, ji pa-
rašė pirmuosius eilėraščius, kur-
ie buvo išspausdinti spaudoje.

Pirmoji jos darbovietė buvo
Salaka, kur labai graži gamta,
kur pilna ežerų, pušynų, smėlio
kalvų. Iš ten persikėlė į Dusetus,
kur tyvuliuoja Sartų ežeras. Ta-
da ji nemažai rašė. Jos eilės
deklamavo vaikai. Taip pat rašė
ir noveles. Kai kurie kūriniai
pasirodė žurnaluose. Dalyvavo
ir miestelio kultūriniam gyve-
nime — scenoje deklamavo, vai-
dino pagrindinius vaidmenis.
Dusetose ji ištekojo už agrono-
mo Vaclovo Butkio. Tada gyven-
ti persikėlė į vyro gimtinę.

Čia aplinkui irgi labai graži
gamta, kuri ją nuteikė kūrybai.
Jos eilėraščių pagrindinė tema
— meilė gamtai, tėvynei ir žmo-
gui. Prasiėjęs karams ir viso-
koms suirūtėms, giliai pergy-
veno tėvynės nelaimes. 1944
metais karo maišatyje, tarp vo-
kiečių ir sovietų fronto linijų,
ji buvo atskirta nuo savo vyro.
Jis pasiliko Lietuvoje, o vyrą
karo audrų banga išbloškė iš
Lietuvos į Vokietiją. Iš ten poka-
ri metais jis buvo išvykęs į
Kolumbiją. Po keletos metų iš
Kolumbijos emigravo į Ameriką
ir įsikūrė Great Necke, N.Y. Čia
jis daugiausia dirbo soduose ir
uoliai reikiški įvairiose lietuvių
organizacijose.

Likusi viena Lietuvoje, Marija
neapsimetė. Gimtoji žemė sutei-
kė jėgų nepalūžti ir kovoti už
savo šeimos būvį. To meto eilėraš-
čiuose prabilo dar gilesnė meilė
tėviškei, šeimai, vyrui ir visam
pasauliui.

Taip praėjo per 33 metus. Bū-
dama jau palaužtos sveikatos, ji
galų gale atsidūrė svetingoje
Amerikoje savo vyro namuose
Great Necke. Čia ji vėl prakal-
bėjo naujais posmais, kol galų
gale atėjo sunki liga.

Tikėjosi būti palaidota prie
ramaus Nevėžio, kur jos moti-
nos ir mažo broliuko kapai.
Dabar ji ilsisi Amerikos žemėje,
kur, dūli ir jos tėvo kaulai.
Ilsisi svetingame Great Necke,
kurio žmonės alsuoja giliu nuo-
širdumu.

-o-

Marija Butkienė-Karalevičiūtė
eilėraščius rašė gana laisva for-
ma, ieškodama tiesioginio išsi-
sakymo. Eilėraščių ritmas plau-
kia per daugel eilučių, kurios
nematuojamos pėdomis, bet kur-
ios savo sklandumu įsijungia į
visumą. Laisvai įvedami ir ri-
mai, kurie suskamba lyg kokios
kanklių stygos pakilių jausmų
sraute. Kartais poetė gana reali-
stiniai nutapo savo vaizdus, o
kartais ji pakiliai išryškina tik
būdingiausias peizažo motyvus,
ryškina ir eilėraščių idėjinį pra-
dą. Šie jos eilėraščiai yra poe-
tiškesni, pakilesni.

Būtų gera, kad agronomas V.
Butkus surinktų jos palikimą,
aptvarkytų ir kaip nors padau-

NEWARK, N. J.

Šaunios Lietuvos
Atsiminimų radijo
sukaktuvės

45 m. savo veiklos sukaktuves
Švč. Trejybės parapijos salė su-
ruošė Lietuvos Atsiminimų radi-
jo valandos įsteigėjas, jos direk-
torius ir pranešėjas prof. dr.
Jokūbas J. Stukas, uoliai talkina-
mas labai ryžtingai ir paveikiai,
ypač Lietuvos vyčių veikloje, be-
sireiškiančios savo žmonos Lore-
tos ir gal būt nedidelio būrio
kitų.

Iškilmės buvo pradėtos ba-
landžio 27, sekmadienį, mišiom
Švč. Trejybės bažnyčioje. Jas
koncelebravo du prelatai: Vytau-
tas Balčiūnas iš Putnam, Conn.,
ir šios parapijos klebonas Jonas
Šarnus. Prieš mišias vargonais
grojo šios parapijos vargonininkas
Klemensas Bagdonavičius, solo
ir duetu giedojo iškiliųjų
bažnyčios chorų solistai Irena
Mogėnienė, Balys Miškinis ir
Charles Daukšas. Per mišias gie-
dojo stiprus jungtinis Šv. Petro
ir Povilo ir Švč. Trejybės parapi-
jų choras, vadovaujamas muziko
Liudo Stuko. Pamokslą, išryškini-
nantį meilę ir iš jo išplaukiantį
pasiaukojimą pasakė svečias pre-
latas Balčiūnas.

Ryžtingai nuskambėjus Graži-
tu mano brangi tėvyne ir God,
bless America giesmėm, dalyviai
persikėlė į viršutinę salę, kur
vyko sveikinimai, kultūrinė pro-
grama, vaišės ir šokiai.

Vakaro programai smagiai va-
dovavo Loretta Stukienė. Ji per-
skaitė tik pačius svarbiuosius
sveikinimus, kurių tarpe presi-
dento Reagan ir Ponios sveikini-
mas ir linkėjimas dar ilgai tar-
nauti lietuviams ir palaikyti jų
ryžtą sulaukti nepriklausomos
Lietuvos, popiežiaus Jono Pau-
čiaus II palaiminimas ir eilė kitų
mūsų visuomeninių ir organi-
zacinių viršūnių.

Maldą prieš vaišes sukalbėjo
prelatas Šarnus. Programai atlik-
ti buvo pasikviesta iš New Bri-
tain, Conn., dvi dainininkės
Anne ir Pat Kelly, pasivadinusios
Amber Singers vardu. Tai
naujas, retai girdomas būdas
lietuvių dainų grožiumi išryškinti,
gal labiausiai tinkantis mišriai,
lietuvių ir amerikiečių publikai.
Kanklėm ir kartais gitara pa-
lydėdamos, jos kad ir nestipriais,
bet maloniais balsais pateikė eilę
populiariųjų liaudies dainų, kurių
kai kuriose buvo likusi tik origi-
nali melodija, nes žodžiai — ang-
liški. Prieš pradėdamos dainą,
jos anglų kalba labai šmaikščiais
sakiniais supažindina klausyto-
jus su dainos turiniu. Prie jų dai-
nų gražiai tiko ir jų dėvimi tauti-
niai drabužiai. Jų pastangas po-
pularinti lietuvių liaudies dai-
nas ir tam atlikti pasirinktą būdą
reikia ne tik pagirti, bet ir paska-
tinti, pasikviečiant jas dažniau į
mūsų pobūvius.

Radijo direktorius dr. Stukas
šiltai padėjo visiems jo valan-
dos klausytojams ir rėmėjams ir
įvairiems talkininkams. Nereikia
nė įrodinėti, kokį svarbų lietu-
viškumui išlaikyti darbą profesori-
us yra atlikęs per tuos 45 me-
tus, nes be per radiją transliuo-
jamų programų, jo pastangom
buvo sukurtas Rūtos tautinių so-
kių ir choro ansamblis, subūręs
po savo sparnu lietuvišką jauni-
mų ir atliekė eilę koncertų ir vai-
dinimų ne tik N.J., bet ir kitose
lietuvių kolonijose. Čia augo ir
brendo būsimosios solistės
Lionė Juodytė ir Irena
Stankinaitė.

Šokiams grojo Vytauto Dau-
girdo vadovaujamas vienetas "Ji-
nai ir Trys Gintarai."

Sukaktuvių proga buvo išleis-

gintų. Juk tai gražus tyras poe-
tinis žodis, atsakambėjęs iš gra-
ziųjų Aukštaitijos ežerų.

-o-

Čia spausdiname jos keletą
eilėraščių. (p.j.)

ta 8 puslapių su viršeliais ilius-
truota programa, kuria kiekvie-
nas dalyvis rado prie savo
lėkštės. Programoj be sveikini-
mų buvo išspausdinta ir prieš 10
m. buv. Rūtos ansamblio vedėjo
muziko Algirdo Kačanausko pa-
rašyta šios radijo valandos
apžvalga.

Sukaktuvių iškilmes teikėsi
aplankyti ir iš Šv. Petro ir Povilo
parapijos Elizabeth Sutvirtini-
mo sakramentą teikęs pravažiuo-
jantis už Lietuvos ribų lietuvių
R. katalikų vyskupas Paulius
Baltakis, OFM. Visų dalyvių jis
buvo labai nuoširdžiai sutiktas.

Linksmų iškilnių nuotaiką lie-
tuviams temdė nelemtos žinios,
kad Švč. Trejybės parapijos kle-
bonas prelatas Jonas Šarnus vys-
kupijos patvarkymu kaip su
laukęs tam tikro amžiaus, turi
pasitraukti iš klebono pareigų.
Ar pavyks Newarko lietuviams
susirasti jo įpėdinį lietuvi kuni-
gą, sunku pasakyti, nes, kaip
žinome, lietuvių kunigų yra di-
delis trūkumas dėl menko pašau-
kimų skaičiaus.

K. J.

BOSTONO
ŽINIOS

Aktorius Arūnas Čiuberkis va-
dovavo šeštosios premijų
šventės programai Bostone
gegužės 17. Šventę rengia JAV
LB Kultūros taryba.

Gegužės 17 Kultūros Tarybos
premijų įteikimo šventė.

Spalio 5, sekmadienį, 3 val.
popiet su etnografiniu ansamb-
liu "Sodauto". Rengia LTI Bos-
tono skyriaus valdyba.

Lapkričio 16, sekmadienį, 3
val. popiet audinių paroda. Ren-
gia LTI Bostono skyriaus valdy-
ba.

BOSTON MASS — "WLYN 1360
— M. bangos sekm. nuo 8 iki 8:45
ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71
Farragut Road, So. Boston, Mass.
02127. Telef. 268 - 2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadien-
iais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-
FM banga 98.0. Vedėjas — Petras
Viščinis, 173 Arthur St., Brockton,
MA 02402. Telefonas (617) 586-
7209.

"Amber Holidays"

1986 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Gegužės 7	— 1344.00	Rugpjūčio 14	— 1555.00
Gegužės 20	— 1665.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Birželio 18	— 1539.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Liepos 16	— 1731.00	Spalio 1	— 1538.00
Liepos 21	— \$1348.00	Gruodžio 26	— 1476.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.
Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:
1-800-722-1300 (Toll Free)

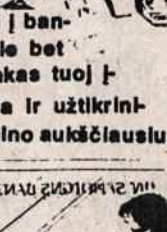
Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS IR ALBINA RUDŽIŪNAS
Norintiems atsikviesti giminės atostogoms — sutvarkome
dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to
changes.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Grelai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemoka-
mai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings
Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į ban-
ką ar juos atlikti, tai galite atlikti namie bet
kurio laiku. Jūsų skuntą gavęs, bankas tuoj į-
traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrin-
mas, kad jūsų pinigai — pelno aukščiausias
procentus, leidžiamus įstatymų.
Dėl lengvo taupymo bū-
do per paštą skambinkit Mr.
Donahue 268-2500
arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gillman Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

**South Boston
Savings Bank**
"ALWAYS THE LEADER"
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administracija.....(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas.....(718) 235-5962
Vyskupas.....(718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm. ....(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: šeštadienį ir sekmadienį dail. Prano Lapės meno darbų paroda.

„Laisvės Žiburio“ radijo programose bus perduodama Vytauto Strolios pašnekesių serija apie eilinio klausytojo kritišką muzikos įvertinimą. Šie pašnekesiai bus pailiustruoti paveikslais. Pirmasis pašnekesys bus transliuojamas gegužės 18, sekmadienį, tarp 9 ir 10 val. ryto.

Informacinis KASOS susirinkimas Chicagoje įvyko gegužės 11 Jaunimo Centre. Detroito susirinkimas bus birželio 8, o St. Petersburgo lietuvių kolonijos spalio mėnesį.

Vyr. skaučių Židinys „Vilija“ šį savaitgalį rengia dail. Prano Lapės parodą. Parodos oficialus atidarymas gegužės 17, šeštadienį, 7 val. vak. Kalbės dail. Pranas Lapė.

New Yorko Amerikos lietuvių Tarybos - Alto metinis susirinkimas šaukiamas gegužės 21, trečiadienį, 7 val. vak. Kultūros Židinyje. Taryba kviečia į susirinkimą visus narius ir prašo kitas organizacijas, kurios sutiktų dalyvauti Vasario 16-os minėjimo organizavime, atsiųsti atstovus.

Už a.a. Bronės Šukaitienės, mirusios Lietuvoje, Kaune, sielą bus aukojamos mišios pranciškonų koplyčioje Brooklyne gegužės 24 šeštadienį, 8 val. ryto. Mišias užprašė sesuo Česnavičienė, gyvenanti Richmond Hill, N.Y. Prašoma gimines ir artimuosius atvykti pasimelsti.

Apreiškimo parapijos choras birželio 15 dalyvaus birželio išvežimų minėjime. Choras yra pakviestas dalyvauti Kanadoje bendrame koncerte su Toronto choristais. Planuojama tą patį koncertą pakartoti ir New Yorke. Bus atliekami įvairių tarptautinių kompozitorių kūriniai.

N. Y. lietuvių vyrų choro „Perkūnas“ metinis koncertas ir balius įvyks birželio 7, šeštadienį, Kultūros Židinio patalpose.

Kun. Domininkas A. Pocius, Sopulingosios Dievo Motinos lietuvių parapijos klebonas, Kearny, N. J., kartu su kitais kunigais priims prelato insignijas gegužės 21 šv. Širdies katedroje.

„Branduolys, Manhattano lietuvių sambūris, sezoną baigia kultūrinio renginiu — „Harmonijos“ muzikinio vieneto, koncertu gegužės 31, šeštadienį, 7 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje, 570 Broome St. (prie pat Holland tunelio įvažiavimo). Šis muzikos vienetas su koncertais yra apvažiavęs daugelį Amerikos miestų ir savo talentais žavėjo lietuvius ir kitataučius. „Harmonija“ gruodžio mėnesį dalyvaus Australijos lietuvių dienose. Tad šio koncerto pelną „Branduolys“ kaip tik ir skiria šios tolimos kelionės išlaidom sumažinti. Visi lietuviškos muzikos mylėtojai kviečiami šiam koncerte dalyvauti.

Seselė Urbana baigė ilgų metų darbus ir gegužės 31 persikelia į pagrindinį seselių pranciškiečių vienuolyną Pittsburghe. Paskutinė grupė — šeši Maironio mokyklos mokiniai, paruošti seselės Urbanos, priėmė pirmąją komunią gegužės 4. Apreiškimo parapičiai rengia Seselei kuklias išleistuves gegužės 25 tuojau po sumos.

Algimantas ir Elvira Ošlapai; Old Greenwich, Conn., atnaujindami Darbininko metinę prenumeratą, prie įprastinio mokesčio pridėjo ir 35 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

Seselė Ignė Marijošūtė iš Putnamo skaitys paskaitą Apreiškimo parop. salėje birželio 1 tuojau po suos. Paskaitos tema: Mūsų paveldėtas 600 metų religinis kraitis. Seselė Ignė labai daug dirba Lietuvos Krikščionybės religinės programos sudaryme ir įgyvendinime. Ji jau daugely vietų yra kalbėjusi. Todėl Apreiškimo parapija ją pakvietė į New Yorką. New Yorko L. Krikščionybės komitetas šią paskaitą labai rekomenduoja visiems.

Kun. Vincentas Radvinauskas, gyvenęs Cloverdale, Calif., prieš ilgesnę kelionę apsisutojo pas savo seserį Liudą Daunoriene, Medford, N. Y. Jis aplankė kun. Leoną Klimą Shirley, N.Y., Vilkaviškio kun. seminarijos mokslo draugą. Kun. V. Radvinauskas yra ilgametis spaudos rėmėjas.

„Lietuvos Atsiminimų“ radijo programos ruoštoji ekskursija į Alaską dėl nenumatytų pasikeitimų nukeliama iki rugpjūčio mėnesio vidurio. Tikslu data bus paskelbta vėliau per radiją ir spaudą.

Vaiva Vakarė Ulėnaitė šį pavasarį baigia Half Hollow East High School Dix Hills, N.Y., ir yra priimta į vieną iš geriausių meno srityje mokslo įstaigų Rhode Island School of Design, Providence, R.I. Studijuos meną. Šiuo metu jos pritaikomojo meno darbai yra išstatyti jaunųjų menininkų parodoje Dix Hills bibliotekoje Long Island.

Apreiškimo parapijos choras planuoja vykti Romon, kai ten ateinančiais metais bus minima Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Jau ruošiamas specialus repertuaras. Kviečiami nauji nariai stoti į chorą, stropiai ruošti ateities koncertams.

Dail. Česlovas Janušas nupiešė menišką plakatą „Lithuanians“, kurį lietuvių atstovai nešė gegužės 5 įvykusiose demonstracijose prie Jungtinių Tautų ryšium su Ukrainoj įvykusių sprogimų atominėje jėgainėje.

Arūnas Bitėnas parodys septintosios tautinių šokių šventės vaizdajuostę, kurią jis paruošė festivalio metu Clevelande. Taj įvyks Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos salėje, Elizabeth, N. J., gegužės 18, sekmadienį, 1 val. popiet, LB apylinkės iniciatyva. Bus užkandžiai ir atgaiva. Visi kviečiami pamatyti ir pasišmonėti.

Apeigos už mirusius karius gegužės 31 šeštadienį, 10 val. rytą pamaldos Lietuvių pranciškonų koplyčioje. 11 val. kapų lankymas.

KASAI ŠEŠERI METAI

Kredito unija Kasa New Yorke įsikūrė 1980, metais. Nors Kanadoje lietuvių Kredito Unijos gyvavo ir klestėjo jau antrą dešimtmetį, pradžioje buvo abejonių, ar New Yorko ir apylinkės lietuvių taip pat pajus ir supras reikalą jungtis į lietuvišką bankinę instituciją.

Intensyviai skleidžiant informaciją ir tuo metu esant palankiom ekonominėm sąlygom, abejonės greitai išsisklaidė. Indėliai plaukė į Kasą ir taupytojais džiaugėsi gerais rezultatais. Vytauto Vėbeliūno sumaniai vadovaujama, Kasa kasmet augo dideliais šuoliais. 1980 metų gale kapitalas siekė 832,947 dolerių. 1982 metais kapitalas užaugo iki 7,318,238 dol. 1984, metais aktyvo suma jau buvo 33,784,335 dol., o 1985 metų gale 48,487,556, doleriai. Per šešerius metus nuo nulio iki 48-nių ir pusės milijonų dolerių! Žinoma, tas nebuvo atsiekta vien tik New Yorko dėka. 1983 metais prie Kasos prisijungė Lietuvių Fondo Kredito Unija Chicagoje, o St. Petersburge įsikūrė visai naujas Kasos skyrius. Abu skyriai turėjo patyrusį personalą ir labai gerai tvarkėsi. Tiek St. Petersburge, o ypač Chicagoje, augimo potencialas

Birželio įvykių minėjimas įvyks birželio 15, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Kalbės Bronius Venclova. Bus ir meninė programa.

Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, birželio 14 vyks į Doylestown, Pa., kur dalyvės „Baltic Freedom Day“ iškilmėse, giesdės per mišias ir po pietų atliks meninę programą.

Dail. Česlovas Janušas paaukojo paveikslą „Pajūrio vaizdas“ loterijai, kuri įvyks New Yorko lietuvių vyrų choro metinio baliaus metu birželio 7 Kultūros Židinyje. Vyrai dailininkui nuosirdžiai dėkoja.

Už a.a. Julij Kumpiką, mirusį gegužės 23 1985, mirties metinės mišios bus aukojamos gegužės 18, sekmadienį, pranciškonų koplyčioje Brooklyne 11 val. ryto. Užprašė žmona Izabelė Kumpikienė ir duktė dr. Giedrė Kumpikaitė. Prašome dalyvauti mišiose ir pasimelsti už jo sielą.

Lietuvių Enciklopedijos papildomas 37 tomas gaunamas Darbininko administracijoje. Tomas turi per 680 psl. Kaina 35 dol., persiuntimo išlaidom pridėti dar 2 dol. Rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Išnuomojamas didelis kambarys su baldais vyrui ar moteriai, Woodhaven, N.Y. Skambinti po 5 val. vak. 718 847-7306.

Atliekame buto dažymo ir dekoravimo darbus greitai ir sąžiningai. Dėl susitarimo skambinkite 718 847-4496.

Parduodamas dviejų miegamųjų butas-condominium Seminole, Fla. Butas gerame stovyje, netoli nuo bankų ir krautuvų, patogus vyresnio amžiaus žmonėm. Pirkiny labai papiginta, galima pirkti su baldais. St. Petersburg Beach prie pat jūros, parduodamas namas su dviem miegamais, su baldais. Čia pat krautuvės ir bankai. Informacijai, skambinti 1 813-360-3553.

KASOS susirinkimo prezidentas. Kalba Algis Šilbajoris, sėdi iš k. Vytautas Alksninis, Tomas Aleksandravičius, prezidentas Vytautas Vėbeliūnas, Laima Lileikienė.

buvo nepaprastai didelis. Per trejus metus Chicago pasiekė 19,779,670 dol. kapitalą, o St. Petersburgas 7,258,124 dolerių.

Šie visi faktai paaiškėjo Kasos narių metiniame susirinkime, kuris įvyks gegužės 4 Kultūros Židinyje, pilnoje dalyvių apatinėje salėje. Susirinkimą atidarė ir jam vadovavo direktorių tarybos viceprezidentas Vytautas Alksninis. Buvo pagerbti pernai mirę Kasos nariai, po to Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, sukalbėjo invokaciją, buvo perskaitytas pereito susirinkimo protokolas ir padaryti įvairūs pranešimai.

Iš eilės kalbėjo išdininkas Tomas Aleksandravičius, paskolų komiteto pirmininkas Martinas Brakas, revizijos komiteto pirmininkas Zenonas Jurys ir Kasos sekretorius - informacijos vedėjas Algirdas Šilbajoris. Apžvalginį žodį tarė Kasos prezidentas Vytautas Vėbeliūnas, o pranešimą apie skyrius Chicagoje, St. Petersburge ir apie naują skyrių Detroito padarė vyr. Kasos reikalų vedėja Laima Lileikienė.

Visi pranešimai buvo trumpi, tikslūs ir paremti faktiškais duomenimis. Iš įdomesnių faktų galima paminėti, kad pasibaigus pirmam šių metų ketvirčiui, Kasos aktyvas jau pasiekė 53 milijonus dolerių. Paskolų iš viso buvo duota 30,520,575 dol. sumoje. Paskolos daugumoje neša gerą

pelną, todėl Kasos nariam išmokami aukšti dividendai. Pernai, išmokėjus 3,654,285 dol. dividendų, dar liko virš milijono dolerių pelno, kuris laikomas rezervuose.

Kasa neužmiršo ir lietuvių kultūrinių reikalų. 1985 metais apmokėtomis reklamomis, sveikinimais ir aukomis lietuvių spauda, radijo valandėlės ir kultūrinės institucijos buvo paremtos 22,987 dol. suma, o per šešerius metus Kasa lietuviškai veikalai paremti išleido 62,900 dolerių.

Susirinkimo eigoje įvyko rinkimai į Kasos direktorių tarybą. Nominacijų komiteto iš anksto sudarytame sąraše kandidatais buvo parinkti V. Alksninis, V. Vėbeliūnas ir dr. Rimas Vaičaitis. Neatsiradus daugiau kandidatų, buvo pravestas balsavimas. Suskaičiavus paštu atsiųstus ir vietoje surinktus balsavimo lapelius, V. Vėbeliūnas gavo 523, R. Vaičaitis 510 ir V. Alksninis 506 balsus. Visi trys direktoriai buvo išrinkti trijų metų kadencijai. Vieningu pritarimu buvo patvirtintas ir paskolų komiteto sąrašas vienu metų kadencijai.

Po trumpų diskusijų susirinkimas buvo oficialiai uždarytas. Nariai ir svečiai buvo pakviesti pasilikti vaišėm, kurias buvo paruošęs V. Alksninis su šeimos pagalba. Prie vaišių ir gėrimų visi dalyviai dar praleido kurį laiką diskutuodami Kasos reikalus.

Alg. Š.

VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS „VILIJ“ MALONIAI
KVIEČIA JUS ATsilANKYTI

Į DAIL. PRANO LAPĖS meno darbų
PARODĄ

kuri įvyks 1986 m. gegužės 17-18 dd.
Kultūros Židinyje, Brooklyn, N.Y.

Paroda bus atidaryta: šeštadienį 12 - 9 val. vak.
šeštadienį 7 v.v. atidarymas
Kalbės dail. PRANAS LAPĖ
sekmadienį 12 - 3 v. popiet

Dail. Pranas Lapė yra žinomas menininkas ir ypatingo talento kalbėtojas. kviečiame visus sgausiai dalyvauti ir su dail. Pranu Lape susitikti.

RENGĖJOS

NEW YORKO LIETUVIŲ VYRŲ CHORO PERKŪNAS METINIS KONCERTAS IR BALIUS

BIRŽELIO 7, ŠEŠTADIENI, 7:30 VAL. VAK. PUNKTUALIAI

KULTŪROS ŽIDINYJE

Programoje: VYRŲ CHORAS su nauju repertuaru
Vadovas: VIKTORAS RALYS
Aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS

Po koncerto balius, grojant labiausiai mėgiamam „Amor“ orkestrui

Veiks gausi loterija. Vienas iš laimikių bus dail. Č. Janušo paveikslas — „Pajūrio vaizdas“

Stalus galima užsakyti pas Algį Česnavičių, skambinant 718 849-1581 po 6 val. vak.

Įėjimas 8 dol., moksleiviams — 5 dol.

VYRŲ CHORAS „PERKŪNAS“

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO

BALIUS

ĮVYKS

1986 GEGUŽĖS 31 DIENĄ KULTŪROS ŽIDINY

Programoje: Abiturientų išleistuvės
Tautinių šokių grupės „Tryptinis“ pasirodymas

Po programos vaišės ir šokiai
Šokiams gros brolių Kezių orkestras
Pradžia 7 val. vak.
Įėjimo auka suaugusiems \$12.00
Jaunimui \$7.00

Pelnas skiriamas mokyklos palaikymui.
Kviečiame visus atsilankyti

MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS